

2029-103

Plan-m.e.r. Gebiedsontwikkeling Klavertje 4

Notitie Reikwijdte en detailniveau
Nota van beantwoording adviezen

25 maart 2008



provincie limburg



Colofon

Uitgave:

Provincie Limburg

Postbus 5700

6202 MA Maastricht

Tel.: +31 (0)43 389 99 99

Fax: +31 (0)43 389 79 63

E-mail: postbus@prvlimburg.nl

Internet: www.limburg.nl

Tekst:

Provincie Limburg

Afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling

Grafische vormgeving:

Provincie Limburg, Communicatie

Druk:

Provincie Limburg, Facilitair

Plan-m.e.r. Gebiedsontwikkeling Klavertje 4

**Notitie Reikwijdte en detailniveau
Nota van beantwoording adviezen**

Inhoudsopgave

- 1. Notitie Reikwijdte en detailniveau**
- 2. Nota van beantwoording adviezen**

Bijlage 1: Lijst van adviseurs

Bijlage 2: Advies Commissie m.e.r.

Notitie Reikwijdte en detailniveau

Plan-m.e.r. Gebiedsontwikkeling Klavertje 4

Notitie Reikwijdte en detailniveau.

projectnr. 180100
versie 1.2
18 maart 2008

Provincie Limburg
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

datum vrijgave	beschrijving revisie	goedkeuring	vrijgave
18 maart 2008	definitief	L. Runia 	J. van Belle i.o. 

	Inhoud	Blz.
1	Inleiding	2
1.1	Gebiedsontwikkeling Klavertje 4 en POL-aanvulling	2
1.2	Het plan-MER	3
1.3	De plan-m.e.r. -procedure	4
1.4	Leeswijzer	4
2	Het voornemen en mogelijke alternatieven	5
2.1	Het voornemen	5
2.1.1	<i>Ontwikkeling tot 2020</i>	5
2.1.2	<i>Ontwikkeling Lange Termijn</i>	8
2.1.3	<i>Cradle to Cradle (C2C)</i>	8
2.2	Alternatieven	10
3	Beschrijving en beoordeling van de milieueffecten	11
3.1	Beschrijving referentiesituatie	11
3.2	Beschrijving milieueffecten	11
	BIJLAGE	
4	Achtergronden en doelstelling	14
4.1	Eerder vastgestelde plannen	14
4.2	Doelstelling van het plan	15
4.3	Gebiedsvisie Klavertje 4	15
4.4	Marktverkenning bedrijvigheid en glastuinbouw	17
4.5	Natuurontwikkeling	18

1 Inleiding

1.1 Gebiedsontwikkeling Klavertje 4 en POL-aanvulling

De provincie Limburg werkt samen met de betrokken gemeenten al meerdere jaren aan de Gebiedsontwikkeling Klavertje 4. Dit gebied bij Venlo heeft in de Nota Ruimte de status van Greenport én als economisch kerngebied.

In het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) van de provincie Limburg en de gebiedsvisie Klavertje 4 is dit in eerste instantie verder uitgewerkt. De ontwikkelingen van Klavertje 4 bestaan onder meer uit de aanleg van een duurzaam werklandschap voor aan Greenport gerelateerde economische activiteiten, een robuuste groenstructuur en uit de grootschalige glastuinbouwgebieden Californië en Siberië, de duurzame ontwikkeling van de bedrijventerreinen Trade-Port Noord en Freshpark, de ontwikkelingen rond de veilingen ZON en Flora Holland en de aanleg van Greenpark Venlo als onderdeel van het werklandschap. Bij de ontwikkeling wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de inpassing in het landschap en ook natuur en water zullen een plaats krijgen.

In het POL 2006 is een POL-aanvulling voor de Gebiedsontwikkeling Klavertje 4 aangekondigd. Het gebied maakt ook deel uit van de Provinciale Hoofd Structuur (PHS) in POL 2006. Het wordt als een belangrijke bovenregionale opgave gezien om te zorgen voor voldoende grondaanbod, goede bereikbaarheid, duurzaamheid en landschappelijke inpassing.

De POL-aanvulling Gebiedsontwikkeling Klavertje Vier betreft de eerste planologische verankering van de gebiedsvisie Klavertje Vier, voor die onderdelen die afwijken van het huidige POL. De POL-aanvulling zal worden vastgesteld door de Provinciale Staten (PS) van Limburg.

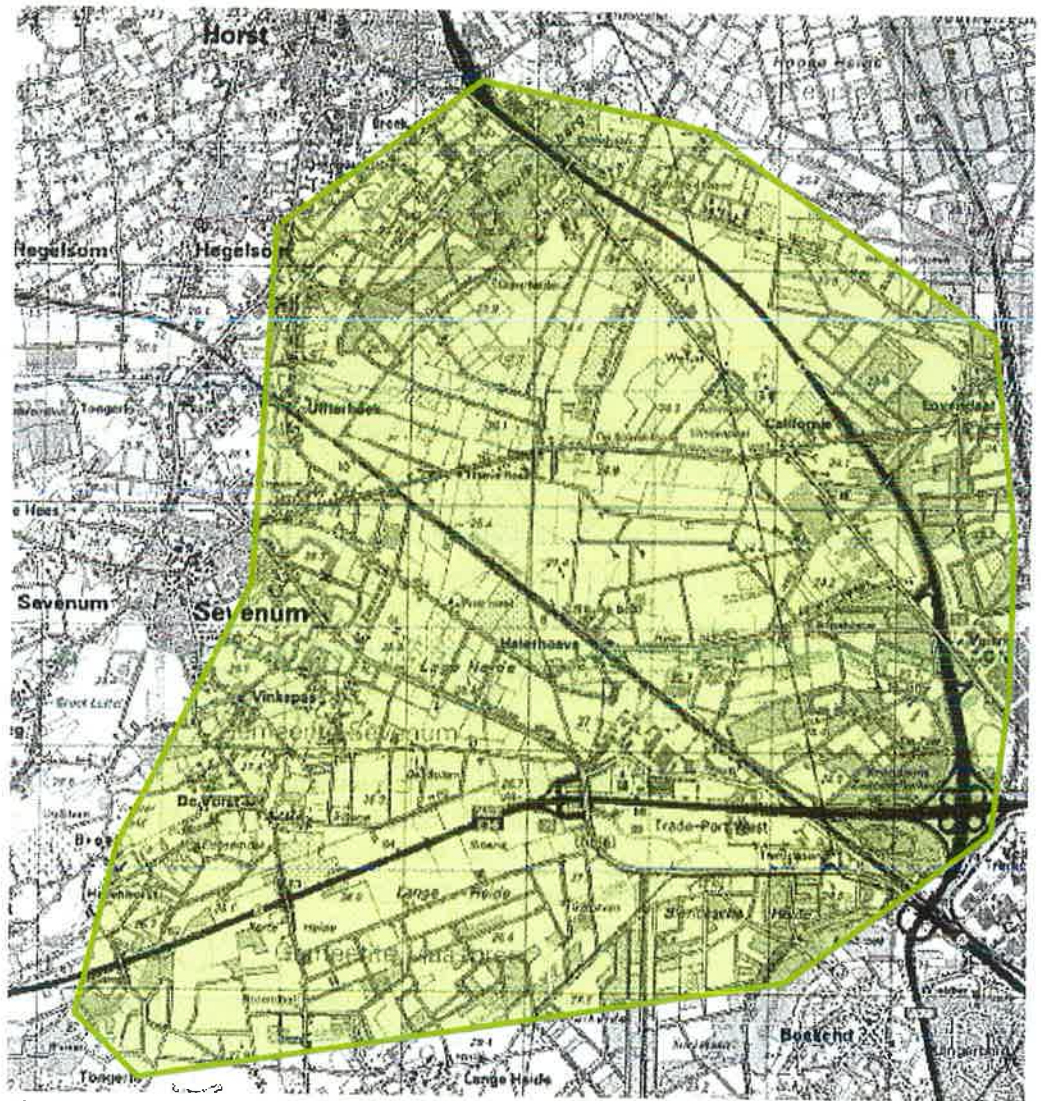
Voor de POL-aanvulling en de besluitvorming daarover wordt een plan-MER opgesteld. Hierin worden - op het schaalniveau van een structuurvisie - de verwachte milieueffecten van de planelementen in kaart gebracht en beoordeeld. Daarbij wordt ook gelet op de afstemming op een aantal min of meer samenhangende voorgenomen en geplande ontwikkelingen in de omgeving van Venlo. De bevindingen in het plan-MER zullen worden betrokken in het voorstel voor de POL-aanvulling die door PS wordt vastgesteld.

Greenportlane.

Omdat voor de Greenportlane wordt ingezet op een directe (vervolg)procedure op provinciaal inpassingsplan-niveau zijn er twee verschillende m.e.r.-procedures van start gegaan met een goede onderlinge afstemming:

- a. een plan-MER op structuurvisieniveau en
- b. een besluit-MER voor de Greenportlane op provinciaal planniveau.

In het plan-MER wordt de nut en noodzaak van de integrale ontwikkeling van Klavertje 4 (inclusief Greenportlane) onderzocht. De ontwikkelingen van Klavertje 4 worden uiteindelijk in een partiële herziening van het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) mogelijk gemaakt. De m.e.r.-procedures voor de ontwikkeling van Klavertje 4 en de Greenportlane vinden grotendeels gelijktijdig plaats.



Figuur 1: Studiegebied

1.2 Het plan-MER

Voor de POL-aanvulling dient een plan-MER te worden opgesteld. Dit is wettelijk gezien nodig omdat de POL-aanvulling kan worden beschouwd als een kaderstellend plan dat mogelijkheden biedt voor m.e.r. (beoordelings)plichtige activiteiten. Dit zijn onder andere:

- de voorgenomen natuurontwikkeling (functiewijziging van het landelijk gebied);
- de aanleg van de Greenportlane als autoweg;
- vanwege de vooraf ingeschatte omvang van de mogelijke ontwikkeling van bedrijventerreinen en glastuinbouwgebied.

Zie voor het totaaloverzicht paragraaf 2.1.1.

Daarnaast is van belang dat de POL-aanvulling richting zal geven aan de ontwikkeling van bedrijventerreinen en glastuinbouwgebieden op korte- en middellange (tot 2020) en de lange termijn (> 2030). De procedure voor het plan-MER is gebaseerd op par. 7.4a en 7.6a van de Wet milieubeheer.

1.3 De plan-m.e.r. -procedure

De procedure is in december 2007 gestart met de mededeling in de plaatselijke pers en het raadplegen van betrokken overheidsorganen. Dit is gebeurd aan de hand van het "Voorstel reikwijdte en detailniveau plan-MER ten behoeve van de POL-aanvulling Gebiedsontwikkeling Klavertje 4". Ook is advies gevraagd aan de Commissie voor de milieueffectrapportage. Deze landelijke commissie heeft op 19 februari 2008 haar advies uitgebracht. De Commissie heeft ook kennis genomen van de ingekomen adviezen van andere instanties en deze bij haar advisering betrokken.

Om vooraf duidelijk te markeren wat de uitgangspunten voor het plan-MER zijn en hoe de effectvoorspelling wordt afgebakend, wordt met deze notitie de reikwijdte en het detailniveau van het plan-MER definitief vastgesteld. Bij het opstellen van de notitie is rekening gehouden met de ingekomen reacties en adviezen (zoals verwoord in de "Nota van beantwoording adviezen") en ook met voortschrijdend inzicht in de te verwachten ontwikkelingen in Klavertje 4.

Het op te stellen plan-MER beschrijft onder andere (het doel van) de voorgenomen activiteiten, de alternatieven en de daarin gemaakte keuzes, de toestand van het milieu en de gevolgen van de voorgenomen activiteit voor het milieu. Het plan-MER wordt als milieu-document bij het vast te stellen plan, in dit geval de *POL-aanvulling Gebiedsontwikkeling Klavertje 4*, gevoegd. Voor dit plan wordt vervolgens de procedure doorlopen die uiteindelijk moet leiden tot vaststelling door PS van Limburg.

Tegelijk met de inspraak (inbrengen zienswijzen) op dit ontwerp-plan zal dan ook kunnen worden gereageerd op het plan-MER. Dit rapport zal ook ter toetsing worden voorgelegd aan de Commissie voor de milieueffectrapportage. Bij het uiteindelijke plan dat wordt voorgelegd aan PS wordt aangegeven hoe met de inhoud van het plan-MER, alsmede met de daarover ingebrachte zienswijzen en adviezen is rekening gehouden.

1.4 Leeswijzer

De voorliggende Notitie is verder als volgt opgebouwd:

- In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de achtergronden en de doelstelling van het plan. Hierin wordt ook ingegaan op voortschrijdend inzicht omtrent de Gebiedsontwikkeling Klavertje 4 en de gevolgen daarvan voor het plan;
- In hoofdstuk 3 wordt het voornemen nader uitgewerkt en wordt aangegeven, wat in verband daarmee nog zal moeten worden onderzocht tijdens de ontwikkeling van het plan-MER;
- In hoofdstuk 4 wordt de afbakening van het milieuonderzoek beschreven.

Het plan-MER zal (conform wettelijke vereisten) ook ingaan op mogelijke leemten in informatie die van belang kunnen zijn voor de besluitvorming, voorgenomen monitoringsmaatregelen aangeven en worden voorzien van een niet-technische samenvatting.

Op deze wettelijke aspecten wordt in deze notitie niet nader ingegaan.

2 Het voornemen en mogelijke alternatieven

2.1 Het voornemen

Doel van de Gebiedsontwikkeling Klavertje 4 is een nationale en internationale speler op het gebied van de agrologistiek te blijven en uit te groeien. Samenvattend is de doelstelling voor Gebiedsontwikkeling Klavertje 4:

- de (te ontwikkelen) centrumfunctie voor de (glas-)tuinbouw en daaraan gebonden logistiek / verwerking enz.
- de ligging en daardoor de kansen voor ontwikkelingen op het gebied van logistiek (wat meer moet zijn dan alleen verplaatsen van dingen: value-added logistics).

Bepalend voor de POL-aanvulling en het plan-MER is in de eerste plaats de voorgenomen ontwikkeling tot 2020. In aanvulling daarop wordt een doorkijk gegeven naar 2030 / 2040. In het plan-MER wordt dit meegenomen in de vorm van globale aanduidingen van de uitbreidingsrichting en "spelregels" voor mogelijke ontwikkelingen.

Voor de besluitvorming over de POL-aanvulling is de "doorkijk" van belang om te beargumenteren en te toetsen of de mogelijke ontwikkelingen op lange termijn ruimtelijk en milieukundig verantwoord zijn en passend bij de ambitie inzake "Cradle to Cradle". Deze ambitie maakt onderdeel uit van het voornemen. In paragraaf 3.1.3 wordt hier verder op ingegaan.

De voorgenomen gebiedsontwikkeling (hierna het voornemen) in het plan-MER zal rekening moeten houden met de lopende ontwikkelingen in en nabij het gebied, zoals o.a. Freshpark ZON, de Floriade, Traffic Port, glastuinbouw Californië en Siberië, de barge terminal en ontwikkelingen in de intensieve veehouderij (de laatste wordt onderdeel van de gebiedsontwikkeling: er zullen zich een aantal IV-bedrijven, mits ze passen in het energieconcept K4, in het gebied kunnen vestigen).

2.1.1 *Ontwikkeling tot 2020*

In het voorgaande (en ook in de beschrijving in de bijlage) is reeds beschreven welke elementen deel (kunnen) uitmaken van de Gebiedsontwikkeling Klavertje 4 en is ingegaan op de gevolgen van voortschrijdend inzicht op de gebiedsvisie. Op grond hiervan wordt hieronder het voornemen tot 2020 opgesomd, voorzover relevant voor de POL-aanvulling en het plan-MER.

De opsomming van activiteiten omvat een aantal activiteiten, die deels al nagenoeg vaststaan, maar die deels (nog) kunnen worden gekarakteriseerd als 'mogelijke ontwikkelingen'. Eén van de functies van het nu op te stellen plan-MER is het mogelijk maken van keuzes ten aanzien van ontwikkelingen in de gebiedsontwikkeling en het eventueel daarvoor formuleren van spelregels. Daarnaast kan nader onderzoek en voortschrijdend inzicht er toe leiden dat ontwikkelingen die op basis van het vigerende POL reeds mogelijk zijn, in de POL-aanvulling worden opgenomen zodat ook voor die activiteiten nadere spelregels (bijvoorbeeld vanwege C2C) zijn te formuleren.

De op dit moment bekende principe onderdelen van het voornemen in afwijking van het POL2006 tot 2020 die m.e.r. (beoordelings-)plichtig zijn:

- De inrichting van het landelijk gebied voor natuur: de genoemde ecologische verbindingzone van de Blerickse Heide naar het Groote Molenbeek gebied en de ecologische verbinding langs de Groote Molenbeek bij Sevenum en Horst aan de Maas en bij de kruising van de Horsterweg en de A73 met een oppervlakte van meer dan 400 ha;
- De aanleg van een glastuinbouwgebied; zoekgebied voor glastuinbouw van > 100 ha (omvang nader te onderbouwen op basis van verkenning glas, aanwijzen zoekgebieden);
- De mogelijke oprichting van meerdere intensieve veehouderijen in (Klavertje 4 en in) één of meerdere Landbouwontwikkelingsgebieden (aanwijzen zoekgebieden);
- De aanleg van een autoweg in de vorm van de Greenportlane: ten behoeve van de POL-aanvulling zullen in het plan-MER nut en noodzaak worden onderbouwd en zal de corridor voor mogelijke tracé's globaal nader worden bepaald, parallel wordt voor de Greenportlane een Tracénota/MER opgesteld ten behoeve van een Provinciaal InpassingsPlan (PIP);
- De oprichting van meerdere met elkaar samenhangende installaties voor het opwekken van electriciteit door middel van windenergie met een gezamenlijk vermogen van meer dan 15 megawatt: bepaling zoekgebieden en spelregels en ook andere mogelijkheden voor energieopwekking.

De overige onderdelen die onderzocht worden als het voornemen tot 2020 maar mogelijk pas na 2020 aan de orde zijn:

- De aanleg van een bedrijventerrein (omvang nader te onderbouwen op basis van de marktverkenning);
- De eventuele uitvoering van een stadsproject (met inbegrip van de bouw van winkelfuncties, leisure of parkeerterreinen) met een bedrijfsvloeroppervlakte van meer dan 200.000 m²; een publiekstrekker van bovenregionale omvang.
- De oprichting van een biomassacentrale met een omvang van ongeveer 1,5 ha bruto en een benutting van < dan 50 ton ruwe stof per dag: bepaling zoekgebieden en spelregels;
- De invulling van de railterminal in het plangebied, onderdeel van Tradeport Noord.

Voor het voornemen op de langere termijn na 2030 zijn als opgaven mee te nemen:

- de verdere inrichting van het landelijk gebied voor natuur, meegroeiend met de ontwikkeling voor bedrijvigheid en glas, definitie van spelregels en kaders.
- de doorgroei van bedrijventerrein en glastuinbouw; definitie van spelregels en kaders.

Hieronder volgt op onderdelen een nadere duiding van de genoemde onderdelen.

Voor bedrijvigheid in het voornemen wordt een bandbreedte gehanteerd in de milieucategorieën tot en met 5. In het plan-MER zal ingegaan worden op beschikbare ruimte voor deze categorie bedrijven en zullen conclusies worden getrokken over mogelijke milieucategorieën in relatie met de gevoeligheid van de omgeving. De analyse hiervan kan leiden tot 'spelregels' voor de verdere uitwerking van de plannen.

In het bestaande plan voor het bedrijventerrein Trade Port Noord is een railterminal opgenomen. Deze maakt dus geen onderdeel uit van het voornemen in het plan-MER, maar is reeds voorzien. Wel zal in het plan-MER nader worden ingegaan op de locatie, mede in relatie tot de Greenportlane.

In het bestaande POL is de aanduiding Dynamisch Landbouwgebied opgenomen, waarin glastuinbouw en intensieve veehouderij (IV) afweegbaar zijn maar niet overal gevestigd kunnen worden (zie ook POLkaart Landbouw 5i). In het plan-MER zal worden ingegaan op de vraag, of een verdere clustering van deze ontwikkelingen interessant kan zijn en waar vestiging van glas en/of IV mogelijk is. Naast milieu- en duurzaamheidsoverwegingen kunnen hierbij ook ruimtelijke argumenten van belang zijn, bijvoorbeeld in verband met de mogelijke ontwikkeling van Klavertje 4 op de lange termijn en mogelijke conflicten tussen functies. Dit zal naar verwachting leiden tot "spelregels" voor de ruimtelijke afweging van toekomstige initiatieven. Ook zal de vraag aan de orde komen, hoe (bijvoorbeeld met "spelregels" of door het scheppen van ruimtelijke condities) de uitwisseling van (bijvoorbeeld) water, energie en CO₂ met andere ontwikkelingen kan worden gestimuleerd. Deze nadere afweging kan er toe leiden dat ook deze LOG's in de POL-aanvulling aan de orde zullen komen.

In de periode tot 2020 zullen er (vooralsnog) met name ter plaatse van Greenpark na vertrek van de Floriade, mogelijkheden kunnen zijn voor publieksaantrekkende functies, zoals evenementen etc. In het plan-MER zal nader worden ingegaan publiektrekkende functies en op overige de mogelijk locaties daarvoor, mede in relatie tot de Greenportlane en mogelijkheden voor de aansluiting op het spoor als een meerwaarde voor publieksaantrekkende functies.

De ontwikkeling van het bedrijventerrein Tradeport Noord (inclusief golfbaan) is reeds voorzien (het past in het bestaande POL) en maakt voor zover het bestemmingsplan onherroepelijk is geen deel uit van de POL-aanvulling, en dus ook niet van het voornemen in het plan-MER. Wel zal worden bezien of en hoe de ambities inzake "cradle to cradle" kunnen doorwerken in het plan. Daartoe zullen ook de (milieukundige) voor- en nadelen van het ruimtelijk concept dat in dit kader is ontworpen worden vergeleken met een meer "traditionele" inrichting conform het eerder opgestelde (deels nog te herziene) bestemmingsplan voor Tradeport Noord. Niet onmogelijk is dat om deze redenen zal worden overwogen om ook (delen van) Tradeport in de POL-aanvulling op te nemen.

In het plan-MER zal een afweging worden gemaakt ten aanzien van een mogelijk corridor voor de Greenportlane, mede in relatie tot een optimale bedrijfsontsluiting en -structuur. Het "cradle to cradle" ruimtelijk concept in het concept-Masterplan Klavertje 4 gaat uit van het creëren van aantrekkelijke werkgebieden door clustering van bedrijvigheid in zogenaamde "forten", met daartussen groene zones met een functie voor waterberging en een aantrekkelijke "groene" inrichting. In deze zones kunnen ook routes voor wandelen en fietsen worden gerealiseerd.

In het plan-MER zal worden ingegaan op de vraag of -op basis van de ontwikkeling tot 2020- een treinstation in het gebied haalbaar is.

Ook zal in het plan-MER worden nagegaan of de realisatie van een rangeerterrein (verplaatsing uit Venlo) realistisch is en moet worden meegenomen.

Voor andere projecten en ontwikkelingen die in het gebied aan de orde zijn en hiervoor nog niet benoemd zijn wordt in het plan-MER een overzicht gegeven, inclusief de aanwezigheid van milieustudies en de wijze waarop zij in de autonome ontwikkeling zijn opgenomen en al dan niet met elkaar samenhangen.

2.1.2 **Ontwikkeling Lange Termijn**

In het plan-MER zal nader worden ingegaan op de verwachte behoefte op lange termijn (periode 2020 - 2030/2040) aan bedrijventerrein en glastuinbouwgebied. Deze behoefte op de lange termijn is op dit moment slechts zeer globaal te benaderen.

Op basis van de voor de lange termijn mogelijke behoefte aan ruimte voor bedrijvigheid en glastuinbouw worden uitbreidingsrichtingen geschetst. Aangegeven zal worden of er binnen het gebied geschiktheidsverschillen bestaan voor de verschillende ontwikkelingen en of ontwikkelingen kunnen conflicteren of elkaar juist versterken. Dit kan resulteren in "spelregels" waarmee toekomstige ontwikkelingen op lange termijn ruimtelijk kunnen worden afgewogen. Ook is aan de orde, of ontwikkelingen kunnen conflicteren met bestaande functies, zoals woonfuncties in de omgeving.

In het plan-MER zal worden onderzocht of de realisatie van publieksaantrekkende functies op de lange termijn een optie is die moet worden opengehouden. Indien dit het geval is, zal nader worden ingegaan op het afwegingskader hiervoor en zal zo mogelijk een indicatie worden gegeven van geschikte locaties.

2.1.3 **Cradle to Cradle (C2C)**

Regionale doelen met Cradle to Cradle:

Our goal is a delightfully diverse, safe, healthy and just world, with clean air, water and power – economically, equitably, ecologically and elegantly enjoyed.

Venlo C2C principles:

- we are native to our place,
- waste is food
- sun is our income
- our air, soil and water are healthy
- we design enjoyment for all generations

De benadering van Cradle to Cradle richt zich op het scheiden van de biosfeer en de technosfeer en het binnen die twee sferen zo compleet mogelijk maken van de kringlopen zodat er minimaal verlies plaatsvindt. Deze benadering kan op het schaalniveau van een POL-aanvulling doorwerken in ruimtelijke principes en spelregels voor ruimtelijke keuzes op hoofdlijnen.

Op basis van de beschikbare gegevens en bij een nadere toets aan de gebiedskenmerken is een vijftal systemen als richtinggevend bepaald voor het denken over duurzaamheid en Cradle to Cradle in relatie tot ruimtelijke keuzes. Dit betreft de systemen:

- mobiliteit (in brede zin);
- water;
- energie;
- natuur;
- landschap.

In de onderstaande tabel is de koppeling van deze vijf systemen met de 'Venlo C2C-principles' weergegeven.

Venlo C2C principles	Systemen				
	mobiliteit	water	energie	natuur	landschap
– we are native to our place,	X	X	X	X	X
– waste is food			X		X
– sun is our income	X	X	X	X	X
– our air, soil and water are healthy	X	X	X	X	X
– we design enjoyment for all generations	X	X	X	X	X

Bij C2C gaat het om de compleetheid en robuustheid van de afzonderlijke systemen en de integratie, interactie en robuustheid van het samenstel van deze vijf systemen. In het kader van de Gebiedsontwikkeling Klavertje 4 wordt C2C langs verschillende wegen aangepakt.

1. De eerste is langs de weg van sturende principes voor de ruimtelijke planvorming en inrichting van het gebied. In het plan-MER komt dit bijvoorbeeld naar voren in de robuuste ecologische en landschappelijke structuur, het oppervlaktewatersysteem, de bepaling van zoekgebieden voor windmolens en de vergelijking voor Tradeport Noord van de "traditionele" inrichting met van het ruimtelijke principe van het casco, de "forten" en tussenliggende groene zones, waarmee ruimtelijk uitwerking is gegeven aan C2C.

Daarnaast wordt aandacht besteed aan de volgende aspecten:

- de geschiktheid van de ondergrond voor opslag van energie en water en in hoeverre het plan dit faciliteert / stimuleert;
- de energiebalans: onder andere de benodigde fossiele energie en het aandeel duurzame energie en in hoeverre het plan het reduceren van het gebruik van fossiele energie faciliteert / stimuleert;
- water: waterbalans, geschiktheid van de bodem voor infiltratie, mate van aanvulling van het grondwatertekort, waterstromen tussen bedrijven / gebruiksfuncties en in hoeverre het plan dit faciliteert / stimuleert;

2. De tweede is langs de weg van een beoordelingskader en spelregels die voor langere tijd het omgaan met duurzaamheid in de vijf systemen garandeert. Deze zullen in het plan-MER nader worden uitgewerkt. De spelregels leveren een afwegingskader voor het beoordelen van toekomstige ontwikkelingen.

3. De hiervoor genoemde stappen behoren tot het minimumniveau van een milieubebanding voor de Gebiedsontwikkeling Klavertje 4. Een plus voor C2C voor de gebiedsontwikkeling wordt gezocht en zo mogelijk in een concrete extra inspanning uitgeschreven. In die zoektocht wordt gekeken naar:

- vastleggen ambities voor de werkomgeving: licht, ruimte, omgeving etc.
- de mate van inzet op herstructurering en revitalisering
- het organiseren van regionale inzameling/milieuverwerking
- het al dan niet concentreren van functies;
- intensief / meervoudig ruimtegebruik;

In het plan-MER zal worden aangegeven wat de stand van zaken is op deze punten en zal deze stand worden getoetst aan de ambities inzake C2C.

4. De vierde is die op het niveau van een bijna afzonderlijk bedrijf of product. Dit valt buiten het kader van het plan-MER, wel zullen eventueel aanbevelingen en aandachtspunten voor de uitwerking op dit concrete niveau worden gegeven.

5. De laatste is een procesmatige aanpak van de duurzame ruimtelijke ontwikkeling waarbinnen garanties worden gegeven voor een beheersbare en steeds opnieuw te ijken gronduitgifte en invulling:
- flexibele ruimtelijke ordeningsaanpak;
 - langdurige grondpolitiek;
 - duurzaamheid;
 - integrale businesscase;
 - heldere privaatrechtelijke afspraken in contractvorm.

Voor Klavertje 4 wordt dit aspect nader uitgewerkt. In het plan-MER zal de stand van zaken op dit punt worden beschreven.

Het zal voor C2C gaan om een voortdurend leerproces; voor het opstellen van het plan-MER kan worden gewerkt vanuit de 'state of the art' kennis van dit moment, straks -bij de verdere invulling van de plannen en bij de concrete vestiging van bedrijven- bestaat er nieuwe kennis en mogelijkheden. Dan zal C2C opnieuw moeten worden afgewogen in de tijd en is bij die afweging in locatieontwikkeling en herstructurering steeds selectief naar milieuaspecten te kijken. De (effecten) van mogelijke spelregels worden in het plan-MER onderzocht en vervolgens in de POL-aanvulling beschreven.

C2C is een belangrijk onderdeel van de ambities van Klavertje 4. In het plan-MER zal globaal worden beoordeeld, in welke mate deze ambitie kan worden gehaald. Hiertoe worden voor de genoemde systemen indicatoren voor de beoordeling ontwikkeld.

2.2 Alternatieven

Op basis van de bevindingen van het effectenonderzoek in het plan-MER zullen waar mogelijk aanbevelingen worden gedaan voor een verdere milieuoptimalisatie van het ruimtelijk plan en suggesties worden gedaan om eventuele effecten te voorkomen of te mitigeren. Deze aanbevelingen kunnen mogelijk leiden tot aanpassing van het voornemen zoals dat hiervoor is beschreven.

Onderzocht wordt welke alternatieven of varianten er mogelijk zijn voor de invulling binnen de landschappelijke basisstructuur en autonome ontwikkeling. Gelet op de achtergrond en de doelstellingen voor Klavertje 4 tot 2020 zijn er op voorhand geen principieel andere alternatieven, bijvoorbeeld andere locaties of een ander profiel wat betreft bedrijvigheid. Tot 2030, de langere termijn, is er in de doorkijk wel variatie mogelijk.

3 Beschrijving en beoordeling van de milieueffecten

3.1 Beschrijving referentiesituatie

In het plan-MER wordt een beschrijving gegeven van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de te onderzoeken alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien die activiteit noch de alternatieven worden ondernomen. Gezamenlijk is dit de zogenaamde 'referentiesituatie' in het plan-MER, die dient als basis voor het beschrijven en beoordeling van de milieueffecten.

De inhoud van de beschrijving van de referentiesituatie zal worden bepaald door:

- de nadere definiëring van het plan, inclusief de richting voor de lange termijn en het afwegingskader ("spelregels") voor toekomstige ontwikkelingen; alsmede van de reeds voorgenomen (autonome) ontwikkelingen. In het voorgaande zijn de onderwerpen die hierbij aan de orde zijn reeds beschreven (bijvoorbeeld: robuuste ecologische groene structuur, biomassacentrale, mogelijkheden voor windmolens, enz.). Hiervoor wordt uitgegaan van een "lagenbenadering", aangevuld met de C2C-principes;
- de effectbeoordeling op het niveau van het plan-MER en de toets aan de ambities van het plan, met name wat betreft Cradle to Cradle.

Bij de beschrijving van de referentiesituatie zullen de volgende zaken aan bod komen:

- ligging en karakteristiek van het zoekgebied;
- huidig ruimtegebruik, aanduidingen in het vigerende POL en andere relevante beleidsontwikkelingen (o.a. ruimtelijke ordening, reconstructie, landbouw, bebouwing en infrastructuur, waterbeheer); ruimtelijk beleid en -plannen;
- verkeer:
 - infrastructuur voor langzaam- en snelverkeer, rail en water, kabels en leidingen;
 - intensiteiten op de belangrijkste wegen;
 - sluipverkeer en eventuele knelpunten met betrekking tot intensiteit vs. capaciteit van wegen en in verband met verkeersveiligheid;
 - openbaar vervoer;
- abiotische structuur (diepere ondergrond, bodem, watersysteem), inclusief ligging grondwaterbeschermingsgebieden, mate van grondwateraanvulling door bestaand gebruik en verwacht gebruik bij autonome ontwikkeling, geschiktheid van de bodem voor infiltratie en de (diepere) ondergrond voor opslag van warmte en water;
- natuur (ecologische structuur, biodiversiteit, functies van verbindingzones);
- woon- en leefmilieu (kans op hinder door geluid en lucht, externe veiligheid);
- landschap, cultuurhistorie en archeologie.

3.2 Beschrijving milieueffecten

In het plan-MER wordt een beschrijving en vergelijking opgenomen van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven.

De milieugevolgen zullen worden getoetst aan het (te ontwikkelen) toetsingskader op grond van het bestaande beleid inzake milieu, landschap en natuur en op basis van het ambitieniveau inzake C2C.

Het detailniveau van de effectvoorspelling zal afhangen van het belang van het betreffende milieuaspect voor de besluitvorming over de POL-aanvulling¹. Hierbij wordt aangehaakt op paragraaf 4.7 van het advies van de Commissie voor de m.e.r.

De beleidsmatige haalbaarheid van het voornemen is grotendeels afgeleid van de mate waarin er sprake is van een economisch realistisch alternatief en van draagvlak voor de alternatieven en het voorkeursalternatief binnen de Stuurgroep Klavertje 4.

Tot slot worden de alternatieven beoordeeld op de aanwezigheid van knelpunten voor natuur en landschapsstructuren, logische stedelijke ontwikkeling, duurzaamheid (toepassing Cradle to Cradle uitgangspunt) en omgevingsinvloeden.

Per thema leidt dit tot de hieronder weergegeven accenten. De effectvoorspelling is kwalitatief, tenzij anders in aangegeven. Zoveel als van toepassing is het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage gevolgd. De effecten worden beschreven en beoordeeld in relatie tot de referentiesituatie. Indien relevant zal de cumulatie van effecten worden beschreven.

Verkeer en vervoer; openbaar vervoer

De verkeerseffecten van de ontsluiting van het gebied komen aan de orde in het besluit-MER voor de Greenportlane, dat parallel aan het plan-MER wordt opgesteld. In het plan-MER zal de aandacht voor verkeer zich beperken tot de beschrijving van de verkeersaantrekkende werking. Daarbij wordt tevens aandacht besteed op de mogelijkheden voor openbaar vervoer (en langzaam verkeer) en aan de mogelijke effecten van openbaar vervoer op de verkeersaantrekkende werking. Het accent in het plan-MER ligt derhalve op de onderbouwing van de noodzaak van de Greenportlane, het voorkómen van sluipverkeer en het opheffen van eventuele knelpunten (bijvoorbeeld in relatie tot de Floriade). Voor de onderbouwing van nut en noodzaak van de Greenportlane wordt een kwantitatieve benadering gehanteerd.

Woon- en leefmilieu (geluid, luchtkwaliteit, licht)

De beschrijving en beoordeling van de effecten op het woon- en leefmilieu als gevolg van geluid, effecten op de luchtkwaliteit en emissie van licht is een belangrijk aandachtspunt in het plan-MER. Het plan-MER moet inzicht geven in mogelijke effecten en op de mogelijkheden om effecten te voorkomen of te mitigeren. Indien nodig kan hier de methodiek van "omgekeerd redeneren" worden toegepast. Hierbij wordt op basis van gevoelige bestemmingen en mogelijke bronnen van verstoring (wegen, bedrijven, kassen, ...) bepaald, hoe bij de verdere ontwikkeling rekening kan worden gehouden met de gevoelige bestemmingen. Vooralsnog kan hierbij worden volstaan met een kwalitatieve benadering, mede omdat vanwege het stadium van de planvorming nog geen concrete gegevens over bronsterktes beschikbaar zijn. Indien nodig kunnen eenvoudige modelberekeningen worden uitgevoerd. Kwalitatief wordt in het plan-MER aangegeven of er (resterende) mogelijke negatieve effecten zullen zijn, die van belang zijn voor de besluitvorming over de POL-aanvulling (bijvoorbeeld als onderdeel van de spelregels).

1. ¹ zie hiervoor ook par. 4.7 van het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage als bijlage bij de Nota van beantwoording adviezen

Externe veiligheid

De mogelijke effecten van de gebiedsontwikkeling voor de externe veiligheid kunnen kwalitatief worden beschreven.

Water:

In het plan-MER wordt een beschrijving van het watersysteem opgenomen. Zo mogelijk wordt een (globale) waterbalans voor het gehele plangebied opgesteld. De werkzaamheden voor dit onderdeel worden afgestemd met de waterbeheerder.

Centrale punten zijn:

- mogelijke effecten op de waterbalans (effect op infiltratie en voeding van natuurlijke systemen). Dit wordt beoordeeld op basis van bestaande informatie (globale berekeningen) en kwalitatieve overwegingen;
- watersystemen (bijvoorbeeld in verband met regenwater, afvoer van wegen) in relatie met mogelijke invloed op de kwaliteit van oppervlakte- en grondwater. Ook dit zal in hoofdlijnen en kwalitatief aan de orde komen
- mogelijkheden voor warmte-/koudeopslag in de diepere ondergrond (kwalitatief).

Natuur, flora en fauna; biodiversiteit:

Het plan-MER bevat een beschrijving van de ecologische structuren, de status van verschillende onderdelen daarvan alsmede een globale beschrijving van de bestaande natuurwaarden (o.a. het voorkomen van flora en fauna).

Het accent zal liggen op:

- de functies van ecologische verbindingzones;
- de verenigbaarheid van het voornemen met de Flora- en faunawet;
- functies van groenzones en waterbergingsgebieden voor natuur;
- de mogelijke gevolgen van de ontwikkelingen op de biodiversiteit.

Archeologie, cultuurhistorie en landschap

Het plan-MER bevat een beschrijving van de archeologische, cultuurhistorische en landschappelijke waarden van het gebied. Hierbij wordt in principe de lagenbenadering gehanteerd.

De beoogde ontwikkelingen zullen het bestaande landschap ingrijpend wijzigen. Beschrijf welke nieuwe kwaliteiten geïntroduceerd worden en in hoeverre de ontstaansgeschiedenis van het landschap afleesbaar blijft. Geef ook de landschappelijke effecten van de nieuw aan te leggen waterstructuur.

Gebruik bij de beschrijving van de landschappelijke effecten als parameters:

- afleesbaarheid ontstaansgeschiedenis (cultuurhistorie);
- esthetica (landschapsarchitectuur);
- functionaliteit.

BIJLAGE

4 Achtergronden en doelstelling

4.1 Eerder vastgestelde plannen

In het plan-MER zal een overzicht worden gegeven van de eerder vastgestelde plannen die betrekking hebben op dan wel van invloed zijn op de voorgenomen activiteit en de te beschrijven alternatieven. Concreet betekent dit alle plannen op rijksniveau en provinciaal en gemeentelijk niveau die betrekking hebben op de Gebiedsontwikkeling Klavertje 4. De belangrijkste zijn: de Nota Ruimte, Pieken in de Delta, Natura 2000, Provinciaal Ontwikkelingsplan Limburg (POL) 2001, POL-herziening EHS, POL 2006, Reconstructieplan, Provinciaal Meerjarenprogramma plattelandsontwikkeling, Versnellingsagenda, Gebiedsvisie Klavertje 4 en gemeentelijke bestemmingsplannen. Naast dit overzicht van plannen die rechtstreeks betrekking hebben op het studiegebied wordt ook aandacht gegeven aan bovenregionale plannen en visies waarvan de belangrijkste zijn: "Agro-businessregion Niederrhein", de programmatische uitwerking voor Brainport/Greenport op provinciaal niveau en de relatie met Brabantstad.

De lange termijn visie voor Klavertje 4 is in het Provinciaal Ontwikkelingsplan Limburg 2006 als volgt verwoord (citaat POL2006, paragraaf 5.8):

Greenport Venlo

Het cluster agro-food/nutrition rond Venlo strekt zich uit over Noord-Limburg, Zuidoost Brabant en het aangrenzende gebied in NordRhein-Westfalen. Dit gebied is het 2e tuinbouwproductiegebied van Nederland en heeft een perfecte ligging ten opzichte van de markt (Zuidoost Nederland en het Ruhrgebied). Het omvat vrijwel alle concentratiegebieden voor de glastuinbouw en de landbouw ontwikkelingsgebieden intensieve veehouderij. Het heeft een goede logistieke infrastructuur naar o.a. Oost Europa, ZON Freshpark en Tradeport. Er is sprake van clustering en samenwerking van de complete tuinbouwketen met ondernemers, onderzoek en onderwijs. In 2012 zal de Floriade hier worden gehouden.

Wij beogen de ruimtelijke ontwikkeling van Greenport Venlo in een robuuste groene en blauwe structuur te laten plaatsvinden. Het ruimtelijk-fysieke kerngebied van Greenport Venlo wordt gevormd door het projectgebied Klavertje 4 (dat naast de bedrijventerreinen in het noordwestelijk deel van het stedelijk gebied Venlo ook de projectvestigingslocaties glastuinbouw omvat) en het dynamisch landbouwgebied (P5) ten noordwesten van de stadsregio waar gestreefd wordt naar concentratie van niet-grondgebonden landbouwsectoren. De ontwikkeling van dit kerngebied wordt door de provincie integraal en gebiedsgericht geregisseerd.

Voor een ruimer gebied dan het projectgebied Klavertje 4 is onder de noemer Klavertje 4-plus een aanzet voor een gebiedsvisie ontwikkeld, die uitgaat van ontwikkeling van een economisch werklandschap met bedrijvigheid op het gebied van de agri, fresh, food, logistics en nutrition, ingepast in robuuste groen blauwe structuren. Deze aanzet zal verder worden uitgewerkt tot een gebiedsvisie/ruimtelijk ontwikkelings-kader. Op onderdelen zal naar verwachting aanpassing van het POL nodig zijn, neer te leggen in een POL-aanvulling.

Onder de noemer van Greenport Venlo zetten wij in op programmatische samenwerking met ondernemers, onderwijs- en onderzoeksinstituten en overheden. Deze samenwerking is gericht op een economische impuls, innovaties en meer omzet op het gebied van agri, nutrition, food, fresh en logistics. Door het effectief organiseren van (delen van) ketens en netwerken, het tegelijkertijd inzetten van werkkapitaal, en het wegzetten van aanjaaggeld voor kansrijke en cruciale projecten (sleutelprojecten) dient versnelling en vernieuwing in de Greenport Venlo te worden bewerkstelligd.

4.2 Doelstelling van het plan

Doel van de Gebiedsontwikkeling Klavertje 4 is een nationale en internationale speler op het gebied van de agrologistiek te blijven en uit te groeien. Daarmee wordt invulling gegeven aan de Greenportstatus. Deze ontwikkeling impliceert concentratie van groot-schalige glastuinbouwontwikkeling en logistieke en industriële ontwikkeling in het hart van het gebied ten noordwesten van knooppunt Zaarderheiken.

Samenvattend is de doelstelling voor Gebiedsontwikkeling Klavertje 4:

- de (te ontwikkelen) centrumfunctie voor de (glas-)tuinbouw en daaraan gebonden logistiek / verwerking enz.
- de ligging en daardoor de kansen voor ontwikkelingen op het gebied van logistiek (wat meer moet zijn dan alleen verplaatsen van dingen: value-added logistics).

De onderbouwing van de gebiedsontwikkeling is tot nu toe kwalitatief en vooral gebaseerd op de koppeling met rijksbeleid en de ligging van Venlo in de regio en in internationaal verband.

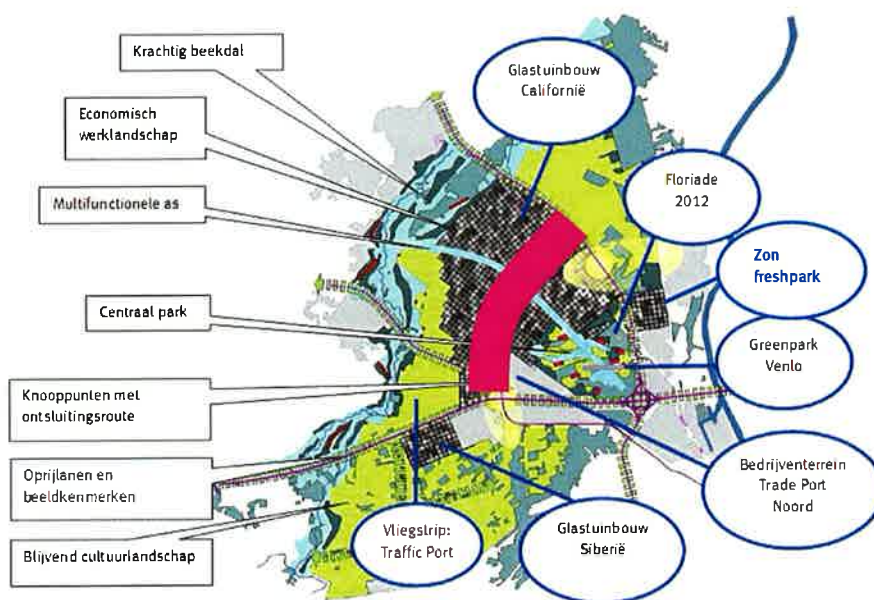
Uit de Visienota uit 2006:

'De regio Venlo biedt kansen om de internationale positie van de Nederlandse tuinbouwsector te versterken. Innovatie binnen de tuinbouwsector, alsmede gezamenlijk met flankerende branches, is voorwaarde om de internationale concurrentiekracht te vergroten en werkgelegenheid te behouden c.q. te vergroten. Met de Gebiedsvisie Klavertje 4 is de regio Venlo in staat bestaande én nieuwe leden van Greenport Venlo nu en in de toekomst ruimte te bieden om te ondernemen.'

4.3 Gebiedsvisie Klavertje 4

In januari 2006 hebben de provincie Limburg en de gemeenten Horst aan de Maas, Maasbree, Sevenum en Venlo in een intentieverklaring afgesproken om samen de uitwerking van de Gebiedsvisie Klavertje 4 op te pakken. Dit heeft geresulteerd in de Visienota "Gebiedsontwikkeling Klavertje 4, Hart van Greenport Venlo" die in 2006 door de Stuurgroep Klavertje 4 (waarin de besturen van de genoemde gemeenten en de provincie samenwerken) is vastgesteld. De visienota ligt aan de basis van de voorgenomen POL-aanvulling en van het "Voorstel reikwijdte en detailniveau plan-MER ten behoeve van de POL-aanvulling Gebiedsontwikkeling Klavertje 4", dat -samen met de "Sonderingsnotitie accenten en productbeeld" voor de POL-aanvulling als basisinformatie voor de raadpleging over de afbakening van het plan-MER is gebruikt.

In de figuur hieronder is de schets voor een eerste ruimtelijk beeld, die is opgenomen in de Visienota, weergegeven.



Figuur 2: Schets Gebiedsvisie Klavertje 4

In het voorjaar 2007 heeft de verdere uitwerking een aantal inzichten opgeleverd die in het programma voor Klavertje 4 en het te ontwikkelen Masterplan verder uitgewerkt zullen moeten worden. De inzichten worden hieronder punt voor punt beschreven:

- *Geoptimaliseerde businesscase noodzakelijk*
Voor een POL-aanvulling is een geoptimaliseerde businesscase noodzakelijk. Onder geoptimaliseerd wordt verstaan dat de investeringen op langere termijn bestuurlijk en inhoudelijk renderen. Een vorm van verevening zal noodzakelijk zijn evenals een nieuwe vorm van uitgifte op basis van kortlopende pachtovereenkomsten.
- *Greenportlane is drager van ontwikkeling (ook in de tijd)*
De provinciale nieuw aan te leggen weg tussen de A67 en de A73 vormt de ruggengraat voor de ruimtelijke en stedenbouwkundige uitwerking van het programma voor Klavertje 4. De planning en concrete uitvoering van de Greenportlane is daarmee leidend voor een goede afwikkeling van het verkeer ten tijde van de Floriade. In het Masterplan voor Klavertje 4 zal de Greenportlane een centrale rol vervullen.
- *Cradle to Cradle als uitgangspunt*
Duurzaamheid van bedrijventerreinen wordt concreet invulling gegeven door het principe van Cradle to Cradle² als uitgangspunt te nemen. Daarbij is vastgesteld dat op langere termijn (2030) toegewerkt wordt naar optimalisatie van dit uitgangspunt. Dat betekent dat voor lopende ontwikkelingen op een lager ambitieniveau wordt ingezet, voor nieuwe ontwikkelingen op een hoog ambitieniveau van Cradle to Cradle met als consequentie dat bij herstructurering steeds naar een hoger Cradle to Cradle niveau wordt gestreefd.

2. Cradle tot Cradle is een concept dat is ontwikkeld door architect McDonough en chemicus Braungart. Het concept gaat uit van het motto 'waste equals food'. Dat betekent dat een bedrijf, bedrijventerrein of gebiedsontwikkeling in plaats van nemen, maken en vervuilen ook producten en diensten kan creëren die economische, ecologische en sociale waarde hebben (upcycling in plaats van downcycling). Het concept sluit nauw aan bij ideeën over integraal ketenbeheer, maatschappelijk verantwoord ondernemen, industriële en ruimtelijke ecosystemen en duurzame ontwikkeling.

- *Meervoudig ruimtegebruik is de standaard*
Ook zal in de uitwerking van de nieuwe en nog aan te passen werklocaties steeds meervoudig ruimtegebruik toegepast worden. Dat heeft ook betekenis voor het ruimtebeslag van de verschillende beoogde functies en daarmee de omvang van het areaal dat verstedelijkt zal worden.
- *Natuur geoptimaliseerd aan de randen van het Klavertje 4 gebied.*
Aan de randen van het Klavertje 4 gebied (op hoofdlijnen ten westen en ten oosten) wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan een robuuste natuur en landschapsstructuur. Daarmee wordt de meer stedelijke invulling geconcentreerd in het hart van het gebied van Klavertje 4.
- *Sterke groen/grijze structuur voor tijdelijk functiegebruik.*
De openbare ruimte dient een hoge kwaliteit en duurzaamheid te bezitten omdat zij de drager en structuur voor het verdere gebruik biedt. Op basis van nieuwe inzichten in gebruik van bedrijventerrein en tijdelijke ruimtevrage voor functies is het uitgangspunt dat reconversie van het tijdelijke ruimtegebruik mogelijk moet zijn voor een optimale invulling en verdere opwaardering naar een hoog 'Cradle to Cradle' niveau.

Op basis van de Visienota maken de volgende elementen deel uit van de Gebiedsontwikkeling Klavertje 4:

- De Greenportlane (een nieuwe provinciale weg tussen de A67 en de A73);
- De Projectvestiging glastuinbouw Siberië;
- Nieuwe bedrijvigheid (o.a. campus, onderzoek, kantoren);
- Een robuuste en forsteha extra groenstructuur nabij Horst/Reulsberg als ecologische ontwikkeling;
- Aanpassen aanduiding ecologische verbindingzone "Gekkegraaf";
- De MicroLightAircraft vliegstrip Traffic Port;
- De planologische bandbreedte voor plaatsing windmolens en Biomassa-centrale bepalen;
- Heldere afstemming op het project Nieuw Gemengd Bedrijf (ten NW van Veiling ZON), de ontwikkeling van Floriade 2012 en de glastuinbouwgebieden Californië en Siberië.

De voorgaande opsomming is gebaseerd op het voorstel voor de reikwijdte en het detailniveau van het plan-MER dat voor de raadpleging van instanties is gebruikt.

4.4 Marktverkenning bedrijvigheid en glastuinbouw

Onderzoek naar de demografische ontwikkeling geeft aan dat op basis van de huidige situatie en nominale ontwikkeling de bevolkingsgroei afneemt en de bevolking verder vergrijsd, terwijl jonge mensen wegtrekken uit het gebied ("ontgroening"). Deze 'krimp' van de arbeidspopulatie heeft effecten op de woningbouw (welke woningen en hoeveelheden) en op de bedrijventerreinen ontwikkeling (welke bedrijvigheid en in welke omvang).

In de marktverkenning die nu in uitvoering is, worden deze trends onderkend. Dit zal leiden tot de behoefte aan bedrijventerreinen en glastuinbouwgebieden, voor de periode tot 2020. In de voorliggende Notitie Reikwijdte en Detailniveau zal rekening worden gehouden met de uitkomsten van de verkenningen. De marktanalyse met de

beleidsambitie in aanvulling op de marktverkenning is echter nog niet afgerond. In het plan-MER zal verslag worden gedaan van de definitieve uitkomsten en zullen de voorgenomen ontwikkelingen tegen de achtergrond daarvan worden gezien.



Figuur 3: Uitsnede uit vigerend POL

Hoe de ontwikkeling zal zijn na 2020 is mede afhankelijk van het beleid en de consequente uitvoering daarvan door de provincie en de betrokken overheden. In het plan-MER zal er van uit worden gegaan dat het gebied ruimte moet bieden om op lange termijn (periode na 2020) de regionale ontwikkeling van bedrijventerreinen en glastuinbouw voor heel Noord-Limburg bij Venlo te kunnen concentreren. In het plan-MER zal de behoefte voor de lange termijn worden beschreven. Aangegeven zal worden binnen welke bandbreedte de behoefte aan glastuinbouwgebied en bedrijventerrein zich op lange termijn naar verwachting zal ontwikkelen.

De Greenportlane zal een nieuwe ontsluitingsroute voor en door het plangebied Klavertje 4 betekenen. Deze ontsluitingsroute (de Greenportlane) zal kunnen zorgen voor een snelle afwikkeling van de vervoersstromen via de hoofdassen A67 en A73 van en naar het economisch werklandschap. De route ontlast ook het knooppunt Zaarderheiken. Om de ontsluiting van de Floriade in 2012 mogelijk te maken, zal de Greenportlane dan in elk geval voor een deel al gerealiseerd moeten zijn.

Het is de ruggegraat van de ruimtelijke ontwikkeling en daarmee een belangrijke faciliterende factor hiervoor. In het plan-MER zullen nut en noodzaak van de Greenportlane voor de ontwikkeling van Klavertje 4 verder worden onderbouwd.

4.5 Natuurontwikkeling

Het realiseren van een robuuste ecologische en groene structuur is een belangrijk onderdeel van de Gebiedsontwikkeling Klavertje 4. In het plan-MER zal hiervoor een minimum- en een maximumvariant worden ontwikkeld:

- de minimumvariant geeft de oppervlakte en bijbehorende natuurdoelen die minimaal gegarandeerd kan worden. Dit is een hard uitgangspunt bij de realisatie van de plannen. De feitelijke realisatie is overigens nog wel afhankelijk van de mogelijkheid om de gronden op vrijwillige basis te verwerven;
- de maximale variant geeft een verdere ontwikkeling. De realiseerbaarheid hiervan zal mede afhangen van de beschikbare middelen op grond van de

Businesscase (bijdrage uit de ontwikkeling van bedrijventerrein) en eventuele woningbouw.

De natuurontwikkeling volgt het 'Ledderconcept'³ en het Natuurontwikkelingsplan Venlo West. In de gedachtevorming van dit moment ligt het accent op het realiseren van een verbinding van de Blerickse Heide naar het gebied van de Grootte Molenbeek (hier: Elsbeek). De verbinding heeft als hoofddoel de verbinding voor het ree en zal daarnaast een functie kunnen hebben voor amfibieën. De zone is 100 - 200m breed. Andere aandachtspunten zijn de ecologische verbinding langs de Grootte Molenbeek bij Sevenum en Horst aan de Maas en bij de kruising van de Horsterweg en de A73. In het plan-MER zal de afweging worden gemaakt voor een eventuele verplaatsing van de voorgenomen ecologische verbinding langs de Gekkegraaf, conform de bestaande plannen (zie de aanduiding Provinciale Ontwikkelingszone Groen op figuur 3).

Het voorgaande betekent een accentverschuiving ten opzichte van de Visienota (zie de schets in figuur 2), waarin het accent ligt bij de versterking van de ecologische zone met de Grootte Molenbeek. In het plan-MER zal deze accentverschuiving gericht op het ook realiseren van een robuuste verbinding tussen de Molenbeek en de Blerickseheide nader worden gemotiveerd.

³. Het Ledderconcept is ontwikkeld door de themagroep Natuur in het voorjaar van 2007 en omvat een robuuste ecologische structuur globaal omvattend de Molenbeek en het Natuurontwikkelingsplan Venlo West met daartussen brede verbindingzones.

Nota van beantwoording adviezen

Plan-m.e.r. Gebiedsontwikkeling Klavertje 4

Nota van beantwoording adviezen

Inzake Notitie Reikwijdte en detailniveau

versie 3

18 maart 2008

	Inhoud	Blz.
1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Verzoek om advies	4
1.3	Werkwijze behandeling adviezen	4
1.4	Leeswijzer	5
2	Adviezen en beantwoording	6
2.1	Probleemanalyse en nut & noodzaak Gebiedsontwikkeling Klavertje 4	6
2.2	Klavertje 4	7
2.3	Alternatieven	8
2.4	Te onderzoeken milieu-aspecten	9
2.5	Procedure	14
2.6	Andere onderwerpen	14

Bijlage 1. lijst van adviseurs

Bijlage 2. Advies Commissie voor de milieueffectrapportage d.d. 19 februari 2008,
(nr. 2029-95)

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De ontwikkelingen om en nabij Venlo van Klavertje 4, zoals Trade Port Noord, de uitbreiding van Veiling ZON en glastuinbouwgebieden Siberië en Californië en anderen projecten, komen samen in een Gebiedsontwikkeling Klavertje 4. Het gebied zal de komende 20 á 30 jaar vraaggestuurd worden ontwikkeld. Voor de POL-aanvulling gaat het om het nader invullen van meer dan 500 ha tot 2020.

- De inrichting van het landelijk gebied voor natuur: de genoemde ecologische verbindingzone van de Blerickse Heide naar het Groote Molenbeek gebied en de ecologische verbinding langs de Groote Molenbeek bij Sevenum en Horst aan de Maas en bij de kruising van de Horsterweg en de A73 met een oppervlakte van meer dan 400 ha;
- De aanleg van een glastuinbouwgebied; zoekgebied voor glastuinbouw van > 100 ha (nader te onderbouwen);
- De mogelijke oprichting van meerdere intensieve veehouderijen in één of meerdere Landbouwontwikkelingsgebieden;
- De aanleg van een weg bestaande uit 4 rijstroken met een tracélengte van meer dan 5 km in de vorm van de Greenportlane: ten behoeve van de POL-aanvulling zullen in het plan-MER nut en noodzaak worden onderbouwen en zal de corridor voor mogelijke tracé's globaal nader worden bepaald;
- De oprichting van meerdere met elkaar samenhangende installaties voor het opwekken van electriciteit door middel van windenergie met een gezamenlijk vermogen van meer dan 15 megawatt: bepaling zoekgebieden en spelregels, daarnaast worden meerdere mogelijkheden bekeken;
- De aanleg van een bedrijventerrein: in de maximum variant gaat het om aanvullende ruimte voor bedrijvigheid met een oppervlakte van tegen de 150 ha (nader te onderbouwen);
- De eventuele uitvoering van een stadsproject (met inbegrip van de bouw van winkelfuncties, leisure of parkeerterreinen) met een oppervlakte < 100 ha; een publiekstrekker van bovenregionale omvang.
- De oprichting van een biomassacentrale met een omvang van ongeveer 1,5 ha bruto en een benutting van < dan 50 ton ruwe stof per dag: bepaling zoekgebieden en spelregels.
- De invulling van de railterminal in het plangebied, onderdeel van Tradeport Noord.

In het POL 2006 is een POL-aanvulling voor de Gebiedsontwikkeling Klavertje 4 aangekondigd. Het gebied maakt ook deel uit van de PHS in POL 2006. Het wordt als een belangrijke bovenregionale opgave gezien om te zorgen voor voldoende grondaanbod, goede bereikbaarheid, duurzaamheid en landschappelijke inpassing.

De POL-aanvulling Gebiedsontwikkeling Klavertje 4 betreft de eerste planologische verankering van de gebiedsvisie Klavertje 4, voorzover deze niet past in de functie-aanduidingen die het gebied in het bestaande streekplan al heeft meegekregen. De POL-aanvulling zal worden vastgesteld door de Provinciale Staten (PS) van Limburg.

Ten behoeve van de POL-aanvulling en de besluitvorming daarover wordt een plan-MER¹ opgesteld. Hierin worden - op het schaalniveau van een streekplan/structuurvisie en de plaats van dit globale plan in de besluitvorming - de verwachte milieueffecten van de planelementen in kaart gebracht en beoordeeld. Daarbij wordt ook gelet op de afstemming op een aantal min of meer samenhangende voorgenomen en geplande ontwikkelingen in de omgeving van Venlo. De bevindingen in het plan-MER zullen kunnen doorwerken in het voorstel voor de POL-aanvulling dat aan PS wordt voorgelegd.

De provincie Limburg heeft het initiatief genomen - samen met de gemeente Venlo, Sevenum, Horst aan de Maas en Maasbree - de procedure voor een milieueffectrapportage (planm.e.r.) te doorlopen.

In het kader van de m.e.r.-procedure is ervoor gekozen een Notitie Reikwijdte en detailniveau op te stellen die de basis vormt voor het plan-MER. Daartoe zijn de betrokken gemeenten geraadpleegd, in die zin dat hen verzocht is te reageren op een voorstel voor notitie Reikwijdte en Detailniveau. Aanvullend daarop is ook een aantal andere overheden, organisaties en bedrijven uitgenodigd om te reageren op genoemd voorstel².

Doel van het inwinnen van advies over het voorstel voor de notitie Reikwijdte en Detailniveau was om geraadpleegde instanties in de gelegenheid te stellen om de initiatiefnemer en het bevoegd gezag (te weten Gedeputeerde Staten van de Provincie Limburg) te wijzen op bepaalde bijzonderheden en om te vragen bepaalde onderwerpen in het plan-MER te onderzoeken. Later in de procedure kan ook op het plan-MER zelf worden ingesproken en kan worden aangegeven of het milieu in voldoende mate is meegenomen in het onderzoek en of de resultaten op een inzichtelijke wijze zijn gepresenteerd. Dit met het doel bestuurder(s) een weloverwogen keuze te kunnen laten maken ten aanzien van de POL-aanvulling voor de Gebiedsontwikkeling Klavertje 4.

Voor u ligt de "Nota van beantwoording adviezen" naar aanleiding van de notitie Reikwijdte en detailniveau Gebiedsontwikkeling Klavertje 4". In deze nota wordt ingegaan op de adviezen. De provincie reageert in de vorm van deze nota en een begeleidende brief op de adviezen.

Daarnaast worden deze reacties als 'input' gebruikt voor de plan-MER. De wijze waarop dat gebeurt is verwerkt in een aangepaste notitie Reikwijdte en Detailniveau voor het milieueffectrapport.

De Commissie voor de milieueffectrapportage (een onafhankelijke commissie) heeft de adviezen beoordeeld en een advies gegeven over de reikwijdte en het detailniveau van het milieueffectrapport. In deze "Nota van beantwoording adviezen" komt naar voren hoe dit advies is meegenomen. Het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage is als bijlage 2 bij deze nota opgenomen.

1. In dit document komen twee afkortingen regelmatig voor:

- de m.e.r.: hieronder wordt de milieueffectrapportage als procedure verstaan.

- het MER: dit is het resultaat van de procedure: het milieueffectrapport zelf.

² Waar in deze nota wordt gesproken van 'adviseurs' wordt bedoeld op de genoemde instanties die wij vanwege hun betrokkenheid bij de Gebiedsontwikkeling Klavertje 4 hebben geraadpleegd. Voor deze notitie betreft het dus ook andere instanties dan die welke krachtens de Wet milieubeheer of een andere wettelijke regeling als 'adviseur' worden aangemerkt. Waar in deze nota wordt gesproken van 'adviezen' gaat het om alle reacties die wij van de aangeschreven overheden, organisaties en bedrijven ten aanzien van het voorstel hebben ontvangen.

1.2 Verzoek om advies

Er zijn in totaal 23 instanties (overheden, organisaties en bedrijven) om advies gevraagd. Daarbij betrof het zowel instanties in Limburg, als in Duitsland en België. In totaal zijn 11 inhoudelijke schriftelijke adviezen bij de Provincie Limburg binnengekomen; de overige aangeschrevenen hebben afgezien van het uitbrengen van advies. Daarnaast is, zoals reeds opgemerkt, de Commissie voor de milieueffectrapportage om advies gevraagd.

1.3 Werkwijze behandeling adviezen

Verzamelen van adviezen

Alle adviezen zijn bij de afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling van de Provincie Limburg binnengekomen. De afzonderlijke adviezen bevatten één of meerdere vragen, opmerkingen, meningen en deeladviezen met betrekking tot de Gebiedsontwikkeling Klavertje 4.

Formuleren en rubriceren van reacties

Omdat het wenselijk is reacties in samenhang te bespreken en omdat veel reacties dezelfde onderwerpen betreffen, zijn overeenkomende reacties onderverdeeld in rubrieken.

De reacties zijn in de volgende 6 rubrieken ingedeeld:

- Probleemanalyse en nut & noodzaak Gebiedsontwikkeling Klavertje 4, waarbij in zal worden gegaan op het waarom van de Gebiedsontwikkeling en de rol die Cradle to Cradle hierbij dient te krijgen;
- Gebiedsontwikkeling Klavertje 4, waarbij in zal worden gegaan op adviezen die hoofdzakelijk het schaalniveau van het hele gebied van de Gebiedsontwikkeling Klavertje 4 betreffen;
- Alternatieven, waarbij in zal worden gegaan op keuzen bij de begrenzing van alternatieven, het Programma van Eisen en ontwerpvragestukken;
- Milieueffecten, waarbij in zal worden gegaan op adviezen betreffende de verschillende milieuthema's;
- Procedure, waarbij in zal worden gegaan op planning, afstemming en communicatie en;
- Andere onderwerpen, waarbij in zal worden gegaan op door adviseurs aangedragen onderwerpen die niet in één van bovenstaande categorieën zijn onder te brengen.

In bijlage 1 kunnen adviseurs vinden in welke rubrieken en onder welke algemene reacties hun afzonderlijke adviezen zijn ingedeeld. Aangeraden wordt om ook de overige reacties uit de betreffende rubriek te lezen. Hierdoor wordt het mogelijk:

- om een beeld te vormen van de reacties van de andere adviseurs
- en een completer antwoord te krijgen op de door de individuele adviseurs (op)gestelde vragen/zienswijzen.

Waardevolle informatie

Er is met de adviezen waardevolle (gebieds)kennis ingebracht. Bij de onderzoeken die in het kader van het plan-MER worden uitgevoerd, zal deze (gebieds)kennis worden meegenomen.

Afhandelen adviezen

Zoals in § 1.1 reeds beschreven zijn alle adviezen ook toegezonden aan de (onafhankelijke) Commissie voor de m.e.r. Deze Commissie heeft mede de ingezonden adviezen betrokken bij haar eigen advies. Het bevoegd gezag (Gedeputeerde Staten) heeft op basis van de dit advies de notitie Reikwijdte en Detailniveau aangepast. In de notitie staat beschreven waar in het plan-MER aandacht aan dient te worden besteed en op welke wijze het onderzoek hiervoor dient te worden uitgevoerd.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 zijn de gerubriceerde reacties opgenomen, ingedeeld naar rubriek. In bijlage 1 kunnen insprekers in de tabel vinden onder welke rubriek(en) hun reacties zijn ingedeeld.

Bijlage 2 bevat het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage. Het advies van de genoemde Commissie gaat ook in op de overige ingediende adviezen en vormt als zodanig een compleet overzicht. Dit complete overzicht heeft bijzondere betekenis voor het plan-MER omdat de commissie bij haar eindoordeel over het plan-MER haar advies als leidraad gebruikt. In de "Nota van beantwoording adviezen" wordt dan ook duidelijk aangegeven welke delen van het advies van de Commissie overgenomen kunnen worden en welke delen niet/dan wel hoe hier mee omgegaan wordt.

2 Adviezen en beantwoording

2.1 Probleemanalyse en nut & noodzaak Gebiedsontwikkeling Klavertje 4

1. Voorgenomen activiteiten concreet beschrijven

Verzocht wordt duidelijk te beschrijven wat de voorgenomen activiteiten in het gebied zijn en wat de doelstellingen van het plan zijn..

Antwoord

De doelstellingen van het plan zijn eerder verwoord in het POL2006 maar ook nader uitgewerkt. Ten tijde van het schrijven van de concept notitie Reikwijdte en Detailniveau was het nog niet mogelijk een concrete beschrijving van de voorgenomen activiteit en haar concretere benoemde doelen te geven. In de tussentijd zijn de marktverkenning Greenport Venlo gericht op bedrijvigheid en de verkenning Glastuinbouw in ontwikkeling. Mede op basis van de daaruit resulterende vraag naar ruimte voor ontwikkeling is een Ruimtelijk Masterplan opgesteld waarin de leidende principes voor de ontwikkeling zijn vastgelegd en in samenhang gebracht. Deze informatie wordt voor de termijn tot 2020 bij elkaar gebracht in een aangepaste notitie Reikwijdte en Detailniveau op de schaal van de gebiedsontwikkeling. Voor een overzicht van de concrete ontwikkelingen op hoofdlijnen wordt verwezen naar paragraaf 1.1 van deze nota.

In een totaalafweging van de plan-MER zal bekeken worden waar een vanuit milieutermen optimale ligging van glastuinbouwgebieden is te duiden.

2. Relatie van de gebiedsontwikkeling met haar omgeving

Verzocht wordt ontwikkelingen over de grens, zoals bijvoorbeeld de geplande glastuinbouw ontwikkeling in de gemeente Straelen, de glastuinbouwontwikkeling in Noord-Brabant (gemeente Deurne, Asten en Someren) en ook de Centrale Verwerkingsinstallatie Raaijeinde voor zand uit de Maas mee te nemen.

Antwoord

In de genoemde marktverkenning Greenport Venlo en verkenning Glastuinbouw is rekening gehouden met ontwikkelingen in Limburg, Zuidoost Brabant en een deel van Nordrhein Westfalen, voor wat betreft de Agrobusinessregion Niederrhein. Daarnaast wordt ook rekening gehouden met de Centrale Verwerkingsinstallatie Zandmaas. In de beschrijving van (te ontwikkelen) inrichtingen in de omgeving wordt per milieuaspect beoordeeld of er een relatie ligt met de Gebiedsontwikkeling Klavertje 4.

3. Cradle to cradle en meervoudig ruimtegebruik

Enkele adviseurs geven aan dat duurzaamheid herkenbaar moet zijn in het hele gebied, bijvoorbeeld door het meervoudig ruimtegebruik in de toekomst. Cradle to Cradle dient te worden toegepast bij de Gebiedsontwikkeling Klavertje 4.

Antwoord

Cradle tot cradle/duurzaamheid is één van de uitgangspunten voor de ontwikkelingen in het gebied. In het plan-MER worden de varianten op duurzaamheid onderzocht. Daarvoor wordt een op Cradle to cradle gericht toetsingskader ontwikkeld. Meervoudig ruimtegebruik zal in de afweging van verschillende mogelijke ontwikkelingen en invullingen op een lager schaalniveau worden meegewogen.

2.2 Klavertje 4

4. Klavertje 4

Enkele adviseurs twifelen aan nut en noodzaak van de ontwikkeling van Klavertje 4 mede gezien het huidige aanbod van bedrijventerreinen. Tenslotte is door een veelheid van plannen bij insprekers geen overzicht meer van de ontwikkelingen in het gebied.

Antwoord

De ontwikkeling van Klavertje 4 heeft niet slechts als één van de doelen de realisatie van noodzakelijke bedrijventerreinen. Daarnaast wordt ook zicht gegeven op ruimte voor glastuinbouw, verbetering van het regionale wegennet en de ontwikkeling van natuur en landschap. Deze integrale benadering heeft tot gevolg dat bijvoorbeeld de relatie tussen de Gebiedsontwikkeling Klavertje 4 en Greenportlane zit in het feit dat de Greenportlane onderdeel uitmaakt van de Gebiedsontwikkeling Klavertje 4. Omdat voor de Greenportlane wordt ingezet op een directe (vervolg)procedure op provinciaal inpassingsplan-niveau zijn er twee verschillende m.e.r.-procedures van start gegaan met een goede onderlinge afstemming:

- a. een plan-MER op streekplanniveau en
- b. een besluit-MER voor de Greenportlane op provinciaal planniveau.

In het plan-MER wordt de nut en noodzaak van de integrale ontwikkeling van Klavertje 4 (inclusief Greenportlane) in relatie tot de POL-aanvulling onderzocht. De ontwikkelingen van Klavertje 4 worden uiteindelijk in een partiële herziening van het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) mogelijk gemaakt. De m.e.r.-procedures voor de ontwikkeling van Klavertje 4 en de Greenportlane vinden grotendeels gelijktijdig plaats.

Veel van de ontwikkelingen in het gebied komen voort uit het voornemen tot gebiedsontwikkeling in het kader van Klavertje 4. Hieronder vallen bijvoorbeeld de glastuinbouwgebieden Siberië en Californië, de komst van de Floriade in het gebied in 2012 en verschillende uitbreidingen van bedrijventerreinen. In zowel het m.e.r. voor de Greenportlane als het plan-MER voor Klavertje 4 zal een helder overzicht worden gegeven van alle in het gebied voorgenomen ontwikkelingen alsmede de stand van zaken/status ervan.

In het verkeersmodel dat voor de Greenportlane wordt opgesteld worden alle voorziene ontwikkelingen van de Klavertje 4 opgenomen. Daar waar onzekerheden bestaan over ontwikkelingen wordt gebruik gemaakt van scenario's. Voor de periode 2020-2030 zal het hier gaan om een bandbreedte in de te verwachten gebiedsontwikkeling.

5. Cascobenadering noodzakelijk

Verzocht wordt om het 'groen' met het 'rood' aandacht te geven in die zin dat op zijn minst tegelijkertijd het groene kader wordt ontwikkeld. Ook wordt gevraagd de gevolgen/kansen voor de wateraanvoersystemen van het gebied (onderdeel van het watersysteem) in beeld te brengen.

Daarnaast wordt geadviseerd voldoende ruimte te bieden voor ontwikkeling. Specifiek is aandacht gevraagd voor de doorwerking van het Natuurontwikkelingsplan Venlo-West en dit integraal mee te nemen in de gebiedsontwikkeling. Verder wordt gevraagd extra ruimte aansluitend op Siberië 3 en 4 te maken voor glastuinbouwontwikkeling.

Verder wordt verzocht om bij alternatievenbeschrijving binnen ruimtelijke ontwikkeling K4 rekening te houden met de uitgangspunten van het concept-PvE voor ruimtelijk ontwerp op dat punt.

Antwoord

Door middel van een cascobenadering, waarin als eerste het ruimtelijk kader wordt ontwikkeld en vastgelegd in een uitwerking van natuur, water en wegen als basis voor de alternatieven is voldoende aandacht voor de gevraagde aspecten aanwezig. Ook voor de toetsbaarheid van de alternatieven is de bijdrage aan het casco van betekenis. Dit betekent dat in de varianten van het MER gewerkt zal worden met een minimum variant waarin een voldoende degelijke casco tot 2020 wordt gerealiseerd. Het casco is daarmee randvoorwaardelijk voor de nadere invulling met bedrijvigheid etc.

Een cascobenadering geeft ook een duidelijk kader voor ontwikkeling op de korte en lange termijn en laat voldoende ruimte voor ontwikkeling, ook technische ontwikkeling in de tijd. Zie ook rubriek 7.

Het natuurontwikkelingsplan Venlo-West wordt overgenomen in het casco voor natuur. De verdere ontwikkeling van glastuinbouw zal binnen het casco onderzocht worden. Daarbij wordt ook de extra ruimte aansluitend aan Siberië 3 en 4 bekeken. Het Ruimtelijk Masterplan in ontwikkeling is gebaseerd op een programma van eisen. Het masterplan levert principes en ontwikkelingsrichtingen voor de lange termijn op die afgezet moeten worden tegen een nadere onderbouwing van marktvraag en fasering op de korte termijn.

6. Energie

Geadviseerd wordt rekening te houden met de mogelijkheden voor energiewinning, o.a. door rekening te houden met de plaatsingsvisie windturbines Noordwest Limburg. Ook kan gebruik gemaakt worden van de houtskoolschets CO2 neutrale energievoorziening Klavertje 4 en realisatie energievoorziening Klavertje 4.

Antwoord

Met vigerend provinciaal en landelijk beleid zal rekening gehouden worden. Eventuele visies die in ontwerp zijn vastgesteld worden daarbij op hun merites beschouwd. In het voornemen is rekening gehouden met een aantal windmolens die, naar verwachting, meer dan 15 megawatt aan energie zullen leveren.

Daarnaast wordt op het schaalniveau van het gebied en het schaalniveau van deelinvullingen verder gekeken naar een ambitieniveau voor zelfvoorzienendheid en de wijze waarop technische systemen daaraan kunnen bijdragen. Hiervoor worden onder andere gebiedsgerichte studies gebruikt.

2.3 Alternatieven

7. Fasering

Verzocht wordt voldoende ruimte voor ontwikkeling in het POL op te nemen.

Antwoord.

De POL-aanvulling geeft een vooruitblik voor de komende tijd tot 2020. Voor de lange termijn is geen gefundeerd beeld van de verwachte ontwikkeling te geven. Mede daarom is een cascobenadering noodzakelijk (zie rubriek 5).

Een minimum van een duurzaam casco wordt vooruitlopend gerealiseerd (met name voor natuur).

Op basis van te monitoren gebieds- en vraagontwikkeling kan in de tijd besloten worden nieuwe open ruimte aan snee te brengen. Daarbij kan op dat moment binnen

het meegroeierende casco ook de laatste techniek worden toegepast en milieu- en energieoptimalisatie plaatsvinden.

2.4 Te onderzoeken milieu-aspecten

8. Gebiedsontwikkeling, flexibiliteit en lange termijn en milieubeoordeling

Geadviseerd wordt om daar waar mogelijk naast de kwalitatieve ook de kwantitatieve effecten van duurzaamheidsmaatregelen te beschrijven. Tevens wordt verzocht de samenhang van projecten in de tijd, onderzoek en onderlinge samenhang en ontwikkeling weer te geven en vast te leggen.

Antwoord

Gebiedsontwikkeling kent een grote mate van onzekerheid in de uitkomst, zeker bij ontwikkelingen over langere termijn. De werkwijze in het beschrijven van de kwalitatieve en kwantitatieve effecten is dan ook te spiegelen aan de aard van gebiedsontwikkeling. Daarbij zijn er uiteraard vigerende kaders op rijks- en provinciaal niveau die daar mede invulling aan geven. Dat betekent dat:

- een toetsingskader is te ontwerpen op het abstractieniveau van de POL-aanvulling en waar per genoemd milieuaspect de zinvolheid van kwantitatieve toetsing is te onderzoeken.
- spelregels over toetsing aan milieuaspecten bij deel- of locatieuitwerkingen worden vastgelegd; inclusief een herbeoordeling van de zinvolheid van toetsing aan de milieuaspecten en de toepassing van ALARA (met onder andere de nieuwste technieken) naar het tijdstip van ontwikkeling,
- voor die milieuaspecten die maatgevend kunnen zijn, maar niet kwantitatief door de flexibele ontwikkeling in bandbreedten zinvol kunnen worden doorgerekend, wordt een quickscan vanuit 'omgekeerd redeneren' uitgevoerd om daarmee de in principe herleidbare milieuruimte ten opzichte van harde plannen en bestemmingen op hoofdlijnen aan te geven.

Op basis van een eerste doorkijk op het toetsingskader is te veronderstellen dat er parallel aan de gebiedsontwikkeling ook meer nadruk op flankerend beleid zal worden gelegd. Indien noodzakelijk zullen in de POL-aanvulling hiervoor suggesties worden gedaan, dan wel concrete wijzigingen op het POL worden voorgesteld of aangekondigd.

9. Ruimtelijke Ordening

Een aantal adviseurs wijst op de nu in het gebied vigerende bestemmingsplannen en de bestemmingsplannen die op dit moment in voorbereiding zijn. Zij zijn van mening dat deze bestemmingsplannen in de planvorming betrokken moeten worden. De bestemmingsplannen in voorbereiding maken, indien vastgesteld, nieuwe ontwikkelingen mogelijk zoals de glastuinbouwgebieden Sibirië en Californië, het bedrijventerrein Trade Port Noord, Veilingterrein Zon, Park Zaarderheiken en Traffic Port. Gevraagd wordt de ontwikkelingsruimte en begrenzing in eerder vastgestelde gemeentelijke plannen (waaronder het veilingterrein) en uit het Natuurontwikkelingsplan Venlo West te respecteren en over te nemen. Verder wordt gevraagd om rekening te houden met de effecten van de ontwikkeling van de Floriade/Greenpark in 2012, de Centrale Verwerkingsinstallatie Zandmaas en de Bargeterminal.

Antwoord

In het plan-MER worden zowel de vigerende bestemmingsplannen, als de bestemmingsplannen die in voorbereiding/procedure zijn, betrokken bij de ontwikkeling van een voorkeursvariant. De bestemmingsplannen geven enerzijds veel

informatie over het huidige ruimtegebruik, maar ook over het (op grond van het betreffende plan) mogelijke ruimtegebruik (o.a. bedrijven, woningen, landbouwkavels, natuurgebieden en landschapselementen). Bij de gebiedsontwikkeling wordt zoveel als mogelijk rekening gehouden met de vigerende en toekomstige bestemmingen voor zover van betekenis voor de effectbeschrijving van de Gebiedsontwikkeling Klavertje 4. Specifiek zal rekening gehouden worden met bestaande ontwikkelingsruimte en het Natuurontwikkelingsplan Venlo West. Zie overigens voor de Centrale Verwerkingsinstallatie Raaijeinde ook rubriek 2.

10. Cumulatieve beschrijving

Verzocht wordt een duidelijk beeld te geven van de cumulatie van milieueffecten van de beoogde ontwikkelingen in het gebied..

Antwoord

Voor zover als mogelijk en zinvol voor een gebiedsontwikkeling op regionaal schaalniveau wordt inzicht gegeven in de cumulatie van milieueffecten. Daar waar cumulatie of vergaande kwantitatieve doorrekening niet mogelijk is, zal via "omgekeerd redeneren" de milieuruimte ten opzichte van huidige bestemmingen en functies worden gegeven (zie verder ook het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage in bijlage 2, pagina 7). Deze aanpak is eerder in andere MER-ren toegepast.

11. Landbouw

Enkele adviseurs wijzen op de status van de landbouwontwikkelingsgebieden (LOG) en besluitvorming van gemeenten hierover in het zoekgebied voor de Gebiedsontwikkeling Klavertje 4. Ook wordt gevraagd om ruimte te geven aan de vestiging van nieuwe intensieve veehouderij.

Antwoord

In het plan-MER zal aandacht worden gegeven aan de LOG's en wordt, voor zover van toepassing, de besluitvorming van gemeenten in dat kader meegewogen.

12. Verkeer en vervoer

Door enkele adviseurs zijn vragen gesteld en reacties gegeven op het onderdeel verkeer en vervoer. Verzocht wordt rekening te houden met of onderzoek te doen naar verkeer. Onderwerpen waarvoor aandacht wordt gevraagd, zijn:

- *De afwikkeling van verkeer op de Greenportlane en bestaande, omliggende wegen (bijvoorbeeld de N556, A73 en A67);*
- *Afstemming verkeersmodel met andere verkeersmodellen*
- *Verbetering van de aansluiting van TPN.*
- *Goede inschatting van verkeersintensiteiten door de verwachte groei van arbeidsplaatsen.*
- *Aandacht voor goede ontsluiting van Zon FreshPark en Flora Tradepark en Park Grubbenvorst.*
- *Aandacht voor het knelpunt Venrayseweg bij piekbelastingen.*

Antwoord

Het besluitMER voor de Greenportlane wordt parallel aan de plan-MER opgesteld. In de Tracénota/MER Greenportlane worden alle bovenstaande verkeerseffecten onderzocht. Daarbij wordt gebruik gemaakt van een op de regio Venlo afgestemd verkeersmodel (NRM 2.42). Dit is momenteel het meest actuele verkeersmodel. In dit model zijn alle ontwikkelingen in de regio en in het gebied opgenomen. In het besluit-MER wordt ook inzicht gegeven in de opzet van het model. Dit verkeersmodel vormt tevens de basis voor verdere verkeersonderzoeken in de regio. Hierin wordt een regionaal beeld gegeven waarin ook veiling Zon en omgeving wordt meegenomen.

De zogenaamde 'output' van het verkeersmodel geeft voor alle alternatieven aan hoeveel verkeer er op welke wegen komt te rijden. Hierbij wordt gekeken naar de rijkswegen, provinciale wegen en de gemeentelijke wegen in en rondom het plangebied. Er wordt onderscheid gemaakt in personen- en vrachtverkeer. De hoeveelheid verkeer op de wegen wordt afgezet tegen de capaciteit van de wegen. Hiermee wordt in beeld gebracht hoe de afwikkeling van het verkeer op de wegen zal zijn en wordt in beeld gebracht of er sprake is van congestievorming. Specifiek wordt gekeken naar de afwikkeling van het verkeer in de avond- en ochtendspits. Uitgegaan wordt van een zo optimaal mogelijke afwikkeling waarbij piekbelastingen en de blijvende goede ontsluiting van bestaande functies uitgangspunt zijn.

Aan de hand van het verkeersmodel kan tevens de herkomst en bestemming van verkeer op wegen worden bepaald. Zodoende wordt eventueel sluipverkeer in beeld gebracht.

In het besluit-MER worden ook de effecten op de verkeersveiligheid in beeld gebracht. Er wordt gebruik gemaakt van ongevalgegevens en op basis van de verkeersgegevens wordt een voorspelling gedaan van de toekomstige situatie. Dit gebeurt zowel voor de Greenportlane als voor de omliggende wegen.

De uitkomsten uit de besluit-MER voor de Greenportlane worden afgestemd op het regionaal schaalniveau van de Gebiedsontwikkeling Klavertje 4. In het plan-MER zal voor deelaspecten naar het MER voor de Greenportlane worden verwezen.

13. Openbaar Vervoer

Verzocht wordt ook aandacht te geven aan het openbaar vervoer en dan met name voor de kansen en ruimte voor personenvervoer via rail. Specifiek aandacht voor de mogelijkheid van een extra station Klavertje 4.

Antwoord:

In de ontwikkeling van de varianten voor het plan-MER wordt aandacht gegeven aan openbaar vervoer en wel in de verschillende modaliteiten van vervoer over weg en spoor. Daarbij is gekeken naar de realistische mogelijkheden bij gebiedsontwikkeling. Overigens wordt ook bij het verkeerskundige onderzoek ten behoeve van de Greenportlane, een onderdeel van de gebiedsontwikkeling, de mogelijkheden van openbaar vervoer onderzocht.

14. Geluid

Verzocht wordt om geluid in relatie tot de Gebiedsontwikkeling Klavertje 4 in beeld te brengen.

Antwoord

In het plan-MER wordt een kwalitatieve beschrijving gegeven van hoe geluid in de context van de gebiedsontwikkeling moet worden gewaardeerd. Steeds wordt daarbij aangegeven of zinvol kwantitatief onderzoek kan worden toegepast.

15. Luchtkwaliteit

Verzocht wordt om luchtkwaliteit in relatie tot de Gebiedsontwikkeling Klavertje 4 in beeld te brengen.

Antwoord

In het plan-MER wordt een kwalitatieve beschrijving, hoe luchtkwaliteit in de context van de gebiedsontwikkeling moet worden gewaardeerd, gegeven. Steeds wordt daarbij aangegeven of zinvol kwantitatief onderzoek kan worden toegepast. Een groot

deel van de concretere beoordelingen zullen in het kader van besluit-MER-ren plaatsvinden bij de uitwerking van onderdelen van de gebiedsontwikkeling, waaronder de GPL.

16. Lichthinder

Verzocht wordt het aspect licht in het plan-MER mee te nemen, dit naar aanleiding van de m.e.r. Californië.

Antwoord

In het kader van het plan-MER zal kwalitatief worden ingegaan op eventuele lichthinder.

17. (Externe) Veiligheid

Verzocht wordt om externe veiligheid in relatie tot de Gebiedsontwikkeling Klavertje 4 in beeld te brengen.

Antwoord

In het plan-MER wordt een kwalitatieve beschrijving, hoe Externe Veiligheid in de context van de gebiedsontwikkeling moet worden gewaardeerd, gegeven. Steeds wordt daarbij aangegeven of zinvol kwantitatief onderzoek kan worden toegepast.

18. Water

Enkele adviseurs verzoeken rekening te houden met effecten op water/de waterhuishouding/het watersysteem (zoals effecten van hemelwater op toenemende verharding wateroverlast, aantasting van stroomgebieden). Het gaat daarbij zowel om effecten op de waterkwaliteit als veranderingen van de waterkwantiteit.

Er wordt specifiek aandacht gevraagd voor de Grote Molenbeek. Daarnaast wordt verzocht de effecten in beeld te brengen voor het wateraanvoersysteem van o.a. Lage Heide, (Oude) Gekkengraaf en Langvense Loop.

Tevens wordt verzocht om de mogelijke effecten (waterkwaliteit en -kwantiteit) van de Gebiedsontwikkeling Klavertje 4 voor het gehele grond- en oppervlaktewatersysteem in beeld te brengen. Hierbij wordt gevraagd zoveel als mogelijk en zinvol te kwantificeren. Hiervoor is de watertoets een bruikbaar instrument. Ook de gevolgen voor de rioolwatertransportleidingen moeten in kaart worden gebracht. Verzocht wordt met de waterbeheerders in overleg te treden over de waterparagraaf.

Antwoord

In de cascobenadering neemt water een prominente plek in. De gebiedsontwikkeling wordt o.a. afgewogen tegen een deelstroomgebiedsbenadering. Daarin heeft de watertoets een belangrijke functie, maar ook de minimumeisen voor infiltratie en de ervaringen met gebiedsgerichte verevening tussen TPN en Californië.

Vanwege de hoge ambities voor milieu in de Gebiedsontwikkeling Klavertje 4 wordt daarnaast een systeembenadering toegepast en ook toegewerkt naar een waterbalans voor het hele gebied (geaggregeerd uit een doorwerking in deelstroomgebieden) waarbij nieuwe technieken steeds kunnen worden toegepast.

In het kader van de m.e.r.-procedure wordt nader overlegd met het Waterschap Peel en Maasvallei over het aspect water in het plan-MER. Er wordt ten behoeve van de POL-aanvulling een watertoets doorlopen.

Ook voor wat betreft eventuele gevolgen voor rioolwatertransportleidingen wordt in het kader van de m.e.r.-procedure nader overlegd met het Waterschapsbedrijf.

19. Archeologie, cultuurhistorie en landschap

Verzocht wordt rekening te houden met landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden.

Antwoord

In het plan-MER wordt een kwalitatieve beschrijving, hoe deze waarden in de context van de gebiedsontwikkeling moeten worden gewaardeerd en getoetst, gegeven.

20. Natuur, Flora en Fauna

Adviseurs wijzen op de aanwezigheid van verschillende natuurgebieden en kwetsbare ecosystemen in en rond het zoekgebied, zoals het gebied van de grote Molenbeek, als onderdeel van het Natuurontwikkelingsplan Venlo West, vorm gegeven door de te ontwikkelen natuurkerngebieden Krayelheide/Blerickseheide, Park Zaarderheiken en Lovendaal/St. Jan en de ecologische verbindingen hiertussen (onderdeel van het natuurontwikkelingsplan Venlo-West). Verzoek de begrenzing van de POL-aanvulling op het Natuurontwikkelingsplan aan te passen.

Daarnaast wijzen adviseurs op (mogelijke) natuurcompensatie en het borgen van een consequente uitvoering

Antwoord

In het plan-MER wordt in de varianten rekening gehouden met de ligging en de achterliggende doelstellingen van de Ecologische Hoofdstructuur, Ecologische verbindingzones, beken met een specifieke ecologische functie, Provinciale Ontwikkelingszone Groen en het Natuurontwikkelingsplan Venlo West. Het schaalniveau van de begrenzing in het natuurontwikkelingsplan is niet één op één op het schaalniveau van de gebiedsontwikkeling over te nemen.

Daarnaast wordt op basis van diverse onderzoeksgegevens een inventarisatie gemaakt van kwetsbare flora en fauna. Deze onderzoeksgegevens zijn afkomstig van een uitgebreide inventarisatie van flora en fauna in het Klavertje 4 gebied dat in het kader van de ontwikkelingen heeft plaatsgevonden. Onder andere wordt in beeld gebracht of er op gebiedsniveau overwegend sprake is van vernietiging, doorsnijding of verstoring van ecologische waarden. Wel kan een herschikking op onderdelen aan de orde zijn ten behoeve van de ecologische verbindingzone 'Gekkegraaf'.

21. Leefbaarheid

Verzocht wordt het aspect leefbaarheid binnen en buiten het plangebied in beeld te brengen bij de alternatieven.

Antwoord

Leefbaarheid is een veelomvattend begrip. Binnen leefbaarheid wordt in het plan-MER bijvoorbeeld in beeld gebracht wat het effect van een Gebiedsontwikkeling Klavertje 4. Een groot deel van de effecten van leefbaarheid zijn terug te voeren op de hiervoor genoemde milieuaspecten en combinaties daarvan. Onderdeel daarvan kan zijn het "omgekeerd redeneren". Dat betekent dat voor die delen van de gebiedsontwikkeling die nog niet concreet zijn de in principe beschikbare milieuruimte wordt bepaald (kwalitatief) zodat altijd beredeneerbare garanties voor de leefbaarheid te geven zijn. Dit omgekeerd redeneren kan dan leiden tot een differentiatie binnen het gebied (wat waar wel en waar niet) voor de lange termijn. Daarbij kunnen eventueel ook varianten naar voren komen. Onderzocht wordt of er ook uitspraken zijn te doen inzake leefbaarheid buiten het plangebied.

22. Biodiversiteit

Verzocht wordt het aspect biodiversiteit in beeld te brengen bij de alternatieven.

Antwoord

Biodiversiteit is een veelomvattend begrip. Voor biodiversiteit wordt in het plan-MER bijvoorbeeld in beeld gebracht wat het effect van een Gebiedsontwikkeling Klavertje 4 in verschillende varianten is op de diversiteit aan dier- en plantensoorten.

2.5 Procedure

23. Planning en afstemming

Er wordt door enkele adviseurs aandacht gevraagd voor afstemming tussen de verschillende procedures en plannen voor het gebied.

Antwoord

De provincie Limburg is initiatiefnemer van de m.e.r.-procedures voor zowel de gebiedsontwikkeling van Klavertje 4 als voor de Greenportlane. De afstemming tussen verschillende procedures en plannen is hiermee geborgd. De krappe planning van de projecten en afstemming tussen de projecten hebben de aandacht van de provincie en zullen voortvarend worden opgepakt. De afstemming wordt enerzijds geborgd door de wettelijke procedures en anderzijds door een stuurgroepoverleg op gezette tijden.

24. Communicatie

Door enkele adviseurs wordt verzocht om duidelijke en open te blijven communiceren over de plannen voor de Gebiedsontwikkeling Klavertje 4 en pro-actief te werken. Ook wordt gevraagd om de procedures open en eerlijk te doorlopen.

Antwoord

Over de voortgang en inhoud van het plan-MER zal worden gecommuniceerd. Overige communicatie zal zich richten op andere producten die, mede op basis van het plan-MER, worden ontwikkeld, zoals o.a. de POL-aanvulling. Door de aanstelling van een communicatie-adviseur voor Greenport Venlo wordt communicatie actief benut. Voor Klavertje 4 en Greenportlane worden communicatietrajecten opgesteld en uitgevoerd. Bij de POL-aanvulling kan men bijvoorbeeld denken aan gebiedsgesprekken, informatieavonden en informering via de website en centrale publicaties. Het spreekt voor zich dat alle procedures eerlijk en open worden doorlopen en met inachtneming van de wettelijke voorschriften.

2.6 Andere onderwerpen

25. Afstemming met instanties

Verzocht wordt met verschillende overheden in het gebied inhoudelijk af te stemmen, waaronder het waterschap Peel en Maasvallei en het waterschapsbedrijf.

Antwoord

Er zal vroegtijdig contact worden opgenomen met verschillende instanties die voor de inhoudelijke voorbereiding en beoordeling van de gebiedsontwikkeling in een plan-MER kunnen bijdragen. Daarnaast zullen zij als adviseurs in een nog op te starten externe klankbordgroep worden gevraagd.

26. Gebiedsautoriteit

Aanbevolen wordt een gebiedsautoriteit voor de gebiedsontwikkeling in het leven te roepen.

Antwoord

Op dit moment wordt parallel gewerkt aan een businesscase en een organisatievoorstel. De manier waarop de organisatie het beste kan worden vormgegeven is onderwerp van studie en overleg. Het in het leven roepen van een gebiedsautoriteit behoort ook tot de mogelijkheden en zal ook worden bekeken. Een dergelijke organisatie biedt meer kansen voor consequente uitvoering van de te faseren gebiedsontwikkeling.

27. Het gebruik maken van een Provinciaal InpassingsPlan (PIP)

Er bestaat een voorkeur voor de toepassing van een PIP als middel om goed te kunnen sturen bij integrale gebiedsontwikkeling.

Antwoord

Op dit moment wordt de toepassing van een PIP als vervolgstap op de POL-aanvulling Gebiedsontwikkeling Klavertje 4 onderzocht. Afstemming met gemeentelijke planvorming en andere provinciale planvorming dient nog plaats te vinden.

28. Redactionele zaken.

- *Nieuw agrarisch bedrijf moet worden genoemd als Nieuw Gemengd Bedrijf.*
- *de in de tekst genoemde 500 ha bedrijvigheid komt overeen met de plannen voor Klavertje 4 als het totaal van het "economisch landschap".*

Antwoord

De eerste suggestie wordt redactioneel overgenomen in de Notitie Reikwijdte en detailniveau.

De genoemde 500 ha bedrijvigheid komt in principe ongeveer overeen met de plannen voor Klavertje 4 voor de lange termijn. De POL-aanvulling richt zich op de kortere termijn.

Bijlage 1

Lijst van adviseurs

Bijlage 2

Advies Commissie m.e.r.



Commissie voor de
milieueffectrapportage

Provincie Limburg, Gedeputeerde Staten
mr. L.H.M. Vorstermans
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

uw kenmerk
2007/49640

uw brief
27 november 2007

ons kenmerk
2029-99 Vn/Ko/at

onderwerp
Advies het MER POL-aanvulling
Gebiedsontwikkeling Klavertje 4

doorkiesnummer
(030) 234 76 37

Utrecht,
25 februari 2008

Geachte heer Vorstermans,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies uit te brengen in het kader van POL-aanvulling Gebiedsontwikkeling Klavertje 4.

Overeenkomstig uw verzoek bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag nadere informatie over het vervolg van dit project krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

drs. L.H.J. Verheijen
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
POL-aanvulling Gebiedsontwikkeling Klavertje 4 I.O.

*PLV
29-02-08*

Provincie Limburg	
Stuknummer: <i>08/0211-V</i>	
Ingek.: 26 FEB 2008	
Afdeling: <i>RON</i>	Af stuk.

L.V.

POL-aanvulling Gebiedsontwik- keling Klavertje 4

**Advies over de reikwijdte en het detailniveau
van het milieueffectrapport**

19 februari 2008 / rapportnummer 2029-95

1. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

Het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Limburg heeft het voornemen het gebied Klavertje 4, gelegen ten noordwesten van het Knoop-punt Zaarderheiken, te ontwikkelen. Onderdelen van deze gebiedsontwikkeling zijn de grootschalige glastuinbouwgebieden Californië en Siberië, de bedrijventerreinen Trade-Port Noord en Freshpark, de veilingen ZON en Flora Holland, Greenpark Venlo (waar in 2012 eerst de Floriade plaatsvindt) en de ontsluiting van het gebied door middel van de ringvormige ontsluitingsweg waar de zogeheten 'Greenportlane' onderdeel van is.¹

Voor een aantal aspecten van de gebiedsontwikkeling is een wijziging van het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) nodig. Het gaat dan vooral om herbegrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en de Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG) en het mogelijk maken van gecombineerde functies in het gebied. Verwacht wordt, dat hierdoor meer milieuvriendelijke oplossingen mogelijk worden, zoals restwarmtegebruik, waterkringlopen en synergievoordelen. Voor de POL-aanvulling wordt een m.e.r.-procedure doorlopen. De Commissie beoogt met dit advies een constructieve bijdrage te leveren aan de discussie over de reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport (MER).

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport:

- Vaststelling van het programma: een duidelijke beschrijving van alle verschillende projecten die in het plangebied (kunnen gaan) plaatsvinden, inclusief projecten die niet vallen onder de reikwijdte van het Besluit m.e.r., met daarbij een aanduiding van de fase waarin ze verkeren.
- Een toetsingskader voor alternatieve ontwikkelingsmogelijkheden van het gebied op basis van de uitgangspunten en ambities van de gebiedsontwikkeling.
- Geschiktheidsanalyses van het gebied gezien vanuit verschillende thema's / milieuaspecten en daaruit voortkomende alternatieven voor de ontwikkeling.
- Een beoordeling op hoofdlijnen van de milieueffecten van de verschillende ontwikkelingsalternatieven, waaronder uitwerking van de mogelijkheden voor de (gefaseerde) ontsluiting van het totale plangebied met de verschillende vormen van personen- en goederenvervoer.
- Een visie op de fase waarin de gebiedsontwikkeling zal verkeren in 2012 (Floriade) en 2020 en een doorkijk naar 2030.

2. LEESWIJZER

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie in meer detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen. Aanvullend op de notitie

¹ Voor diverse planelementen van Klavertje 4 worden tevens (besluit-)m.e.r.-procedures doorlopen. Meer informatie hierover, alsmede verdere technische gegevens over de m.e.r.-procedure, zijn te vinden in bijlage 1. In bijlage 2 wordt een lijst gegeven van binnengekomen adviezen/zienswijzen over reikwijdte en detailniveau van het plan-MER.

'Voorstel voor reikwijdte en detailniveau' doet de Commissie in hoofdstuk 3 een suggestie voor aanpak van het gebiedsgerichte proces en de m.e.r.-procedure daarbinnen. In hoofdstuk 4 zet de Commissie uiteen welke stappen zij daarin ziet. Hoofdstuk 5 behandelt de beschrijving van milieueffecten.

3. ACHTERGROND EN PROBLEEMSTELLING

De ontwikkeling van Klavertje 4 staat niet op zichzelf maar heeft invloed op of wordt beïnvloed door de bredere omgeving; bestaande en geplande landbouwfuncties krijgen een andere plaats, evenals de geplande EHS en POG. Het al of niet onderling uitwisselen van functies en de verkeerskundige verknoping vereisen een samenhangende aanpak. Beschrijf in het MER hoe de deelprojecten binnen Klavertje 4 elkaar beïnvloeden, welke besluiten daarbij genomen moeten worden en in welke volgorde, en hoe afstemming tussen de verschillende deelprojecten geborgd wordt.

Bij de gebiedsuitwerking Klavertje 4 wordt uitgegaan van ontwikkelingsplanning, waarbij nog geen eindbeeld van het gebied vaststaat. Omdat nog niet zeker is welke functies uiteindelijk een plaats in het gebied zullen krijgen, raakt de m.e.r. verweven met de ontwikkelingsstrategie. Door op het niveau van het POL de milieugevolgen van keuzes inzichtelijk te maken, kan de m.e.r.-procedure de meeste meerwaarde hebben voor de planvorming.

De POL-aanvulling is kaderstellend voor verschillende al lopende en nog op te starten projecten. Daarom moeten in het MER onderbouwing van het voorstellen en de m.e.r.-plichtige deelprojecten beschreven worden.

Het bovenstaande overziend adviseert de Commissie de volgende stappen in de aanpak van de m.e.r./ontwikkelingsstrategie:

1. Vaststellen voornemen en doel;
2. Vaststellen programma;
3. Vaststellen gegevensbestand;
4. Uitwerken van ambities, uitgangspunten en toetsingscriteria;
5. De landschappelijke opzet van het gebied en zonering aangeven en uitwerken tot een groen-blauw raamwerk;
6. De verschillende mogelijkheden voor invulling (ontwikkelingsalternatieven) binnen dit raamwerk en fasering hierbij uitwerken;
7. Milieubeoordeling op hoofdlijnen uitvoeren.

Hierbij merkt de Commissie op dat de eerste 4 stappen grotendeels parallel kunnen worden uitgevoerd. Deze aanpak borduurt voort op de manier waarop het project al door de provincie wordt opgepakt. In dit advies wordt de relatie van de verschillende stappen met de milieubeoordeling (in stap 7) geëxpliciteerd. Hieronder worden de verschillende stappen toegelicht.

4. AANPAK

4.1 Doelstelling

Beschrijf in het MER de beoogde doelen van de gebiedsuitwerking. Geef aan in welke besluiten deze doelen worden vastgelegd. Beschrijf (op hoofdlijnen)

welke ambities worden nagestreefd. Geef aan wat de relatie is tussen de m.e.r. voor Klavertje 4 en m.e.r.'s voor overige in het gebied lopende plannen.

4.2 Programma / voorgenomen activiteiten

Geef aan welke projecten en ontwikkelingen in het gebied aan de orde zijn dan wel gewenst zijn, inclusief projecten die niet vallen onder de reikwijdte van het Besluit m.e.r. Geef per project aan:

- wat er voor besluit(en) over genomen moet(en) worden;
- door wie dit/deze besluit(en) genomen wordt / worden;
- welke stappen er voor besluit(vorming) moeten worden doorlopen;
- of, bij m.e.r.-plichtige projecten, de m.e.r.-procedure afgerond is / zal worden vóór, tijdens of na de plan-m.e.r. Klavertje 4;
- welk tijdspad er voor uitvoering van het project staat;
- welke mogelijkheden voor synergie met andere projecten gezien worden.

Geef per project op kaart de begrenzing aan. Geef hierbij aan of dit een harde of een globale begrenzing is. Geef aan, welke omvang (in termen van hectares of in termen van omvang van werkgelegenheid en inwonertallen) de verschillende plannen hebben; geef daarbij ook een indicatie van de fasering / tijdsplanning.

Neem hierbij ook de projecten op waarvan nog niet zeker is of ze in het plangebied komen. Voorbeelden zijn de aanleg van een windpark, bouw van een stadion en de verplaatsing van het rangeerterrein vanuit Venlo (zoals genoemd in paragraaf 3.8 van de visienota Bestuurlijk overleg). Geef aan in hoeverre de verschillende plannen en projecten randvoorwaarden of beperkingen stellen aan andere plannen en projecten.²

Geef een visie op de fase waarin de gebiedsontwikkeling zal verkeren in 2012 (Floriade) en 2020 en een doorkijk naar 2030.

Maak een globale analyse van de benodigde infrastructuur aan de hand van verkeers- en vervoersprognoses. Geef daarbij ook een indicatie van de mogelijke fasering en tijdsplanning voor de infrastructuur in relatie met het totale programma.

4.3 Gegevensbestand

Tijdens het locatiebezoek³ is aangegeven dat er voor alle nog te doorlopen m.e.r.-procedures één gegevensbestand (voor de huidige situatie en autonome ontwikkelingen op basis van vastgestelde besluiten) zal worden aangelegd. Hierin bevinden zich alle basisgegevens over het gebied, zonder analyse of waardeoordeel.

De Commissie acht in ieder geval beschrijvingen noodzakelijk van:

- de geologische, geomorfologische en bodemkundige opbouw van het gebied; geef tevens aan in hoeverre het huidige of vroegere grondgebruik de bodemkwaliteit heeft beïnvloed en beperkingen oplegt aan toekomstige

² Zo wordt er in adviezen 1 en 2 gewezen op de vestiging van intensieve veehouderij, in advies 2 op de locatie voor een Centrale verwerkingsinstallatie voor de Zandmaas en het veilingterrein, in advies 5 op uitbreiding van glastuinbouwgebied Siberië en in advies 8 op de plannen voor windturbines.

³ De Commissie heeft het plangebied bezocht op 3 januari 2008.

ontwikkelingsmogelijkheden (bijvoorbeeld door aanwezigheid vuilstorten, fosfaat, bestrijdingsmiddelen);

- het grond- en oppervlaktewatersysteem; geef een waterbalans op gebiedsniveau met de afvoeren van de verschillende beeksystemen. Beschrijf de aanwezige aquifers en kwel- en inzigtspatronen;
- de ecologische waarden in het gebied; geef zowel informatie over voorkomende soorten als de status, begrenzing en natuurdoeltypen van natuurgebieden; vermeld op kaart de aanwezigheid van waardevolle bossen, singels en boomgroepen;
- cultuurhistorische (waaronder archeologische) waarden in het gebied; historische routestructuur en paden;
- de landschappelijke opbouw van het gebied als resultante van bovenstaande punten;
- aanwezige milieuzoneringen en -beperkingen;
- aanwezige infrastructuur en huidige verkeersintensiteiten, inclusief langzaam verkeer en gebruik van openbaar vervoer (reizigersaantallen);
- de omvang van goederentransport over weg, spoor en water;
- aanwezige bebouwing;
- contourenkaarten voor geluid, lucht en externe veiligheid, inclusief de bronnen.

Presenteer deze gegevens op goed leesbare kaarten in het MER (met verwijzingen naar achterliggende rapporten). Zorg ervoor, dat de beschrijving van de gegevens zodanig is dat voor de landschappelijke opzet van het gebied en zonering (stap 5), voor invulling van ontwikkelingsalternatieven en fasering (stap 6) en voor de milieubeoordeling (stap 7) kan worden teruggegrepen op dezelfde brongegevens.

Ga voor de gegevensbestanden uit van zo actueel mogelijke gegevens, inclusief vastgestelde besluiten.

4.4 Uitgangspunten en beleid

Stel vast wat de ambities en uitgangspunten voor de gebiedsontwikkeling zijn; beschrijf welke randvoorwaarden deze aan de gebiedsontwikkeling stellen en werk deze uit tot een toetsingskader voor de alternatieven.⁴

Beschrijf hiertoe de ambities waarnaar gestreefd wordt, aanvullend op de volgende lijst (deze ambities komen naar voren uit de diverse geraadpleegde documenten):

- Invulling geven aan de Cradle-to-cradle filosofie⁵ van 'building on landscape' (niet onnodig aantasten ondergrond, meervoudig ruimtegebruik);
- Economische ambities waarmaken op een duurzame manier;
- De verwachte en gewenste kwaliteit van de verkeersafwikkeling op de te onderscheiden delen van de ontsluitingsstructuur (inclusief de verkeersafwikkeling op kruispunten) in termen van I/C-verhouding, respectievelijk verzadigingsgraad kruispunten;

⁴ In advies 3 wordt in dit licht onder andere gewezen op de afspraken rond het Natuurontwikkelingsplan Venlo West.

⁵ Cradle to-cradle' is een filosofie die uitgaat van het principe 'waste=food', oftewel alle afvalstoffen die geproduceerd worden moeten opnieuw als grondstof gebruikt kunnen worden. Hierbij is het van belang (producten uit) de biosfeer en de 'technosfeer' te scheiden. Het principe is primair ontwikkeld voor het fysieke fabricage- en bouwproces. Voor zover bekend is Klavertje 4 in Nederland één van de eerste voorbeelden waarin wordt nagegaan in hoeverre Cradle-to-cradle (op voorwaarden stellende wijze) in een gebiedsuitwerking kan worden toegepast.

- Synergie bereiken door het combineren van functies en het zodanig bij elkaar plaatsen van bedrijven dat kringlopen gesloten worden;
- Koppeling van de waterketen en het watersysteem;
- De mogelijkheden voor vermindering van de bijdrage aan klimaatsverandering en de eventuele aanpassing hieraan.

Beschrijf tevens de randvoorwaarden die door het relevante beleid aan de gebiedsontwikkeling worden gesteld.

Stel op basis van deze uitgangspunten en ambities een toetsingskader vast met 'gedragsregels' voor flexibele en effectieve invulling met (economische) functies op langere termijn en beschrijf hoe dit organisatorisch en bestuurlijk geborgd wordt.

4.5 Landschappelijke structuur opstellen

Voer op basis van de gegevens uit stap 3 (par. 4.3) geschiktheidsanalyses uit voor de verschillende functies die in het gebied een plaats moeten of kunnen krijgen. Ontwerp op basis van de geschiktheidsanalyses een duurzame groenblauwe structuur, bestaande uit

- de ecologische zones Molenbeekdal en natuurontwikkelingsplan Venlo-West;
- de verbindingen hiertussen ('sporten van de ladder');
- overige groengebieden binnen het plangebied Klavertje 4.

Geef hierin aan wat de status is van de diverse groengebieden:

- Ecologische Hoofdstructuur (EHS) bestaande natuur;
- EHS nog te ontwikkelen natuur;
- Provinciale Ontwikkelzone Groen begrensd in het POL;
- (nog) niet begrensde terreinen.⁶

Geef aan hoe wordt geborgd dat de landschappelijke basisstructuur / het groenblauwe raamwerk gerealiseerd wordt, zonder dat dit afhankelijk is van de invulling door bedrijfs- of andere functies. Geef hierbij ook aan wanneer deze landschappelijke structuur gereed moet zijn.

De Commissie constateert⁷ dat er ambities zijn voor een verdergaande groenblauwe invulling van het gebied, bovenop deze basisstructuur. Deze verdere groen-blauwe invulling kan worden meegenomen in de te ontwikkelen alternatieven voor de invulling (zie paragraaf 4.6).

4.6 Invulling en ontwikkelingsalternatieven

Bestaande functies

Geef aan welke reeds vaststaande functies zich in het gebied bevinden of gepland zijn (Floriade, Siberië, Californië, Tradeport West en -Noord, nieuw gemengd bedrijf Horst); geef, voor zover mogelijk, de omvang hiervan op kaart aan.

⁶ Deze categorieën zijn ontleend aan het document 'Resultaten beeldvormingsfase', provincie Limburg, november 2007.

⁷ (aan de hand van de geraadpleegde documenten en mondelinge contacten)

Infrastructuur

Ontwerp, afgestemd op het in paragraaf 4.5 beschreven groenblauwe raamwerk, als volgende stap het netwerk van verbindingen:

- de ring voor de autoverkeerontsluiting met koppelingen aan hoofd- en onderliggend wegennet⁸;
- een netwerk van doorgaande, aantrekkelijke wandel- en fietsroutes die het gebied verbinden met de omgeving, met name ook de woongebieden;
- mogelijkheden voor ontsluiting per collectief en/of openbaar vervoer;
- mogelijkheden voor gebruik van spoor voor personen- en goederenvervoer van/naar Klavertje 4;
- mogelijkheden voor gebruik van de Maas voor goederenvervoer van/naar Klavertje 4;
- overige transportsystemen voor water, energie en goederen⁹.

Geef tevens de mogelijkheden van gefaseerde realisatie aan.

Vlakken invullen

Maak vervolgens, uitgaande van de groenblauwe basisstructuur, de bestaande functies en de infrastructuur een invulling van de rest van het gebied. Beschrijf hoe de verschillende gebiedsfuncties (glastuinbouw, logistiek, diverse soorten bedrijvigheid, kantoren, voorzieningen, recreatie, aanvullend groen en water en / of andere functies) binnen de structuur gezoneerd en gerelateerd aan het netwerk van verbindingen worden. Ga, waar de (gewenste) omvang van functies en de fasering van de invulling nog niet vaststaat, uit van bandbreedtes.

Alternatieven ontwikkelen

Geef aan welke alternatieven of varianten er mogelijk zijn voor de invulling binnen de landschappelijke basisstructuur. Ga hierbij in ieder geval in op varianten voor

- de (gefaseerde) ontsluiting van het totale gebied, waarbij - eventueel in bandbreedtes - wordt aangegeven met welke hoeveelheid verkeer op de hoofdinfrastructuur rekening moet worden gehouden, bijvoorbeeld in 2020 met een doorkijk naar 2030; geef ook aan in welke mate ontsluiting per collectief vervoer mogelijk is;
- soort, omvang en zonering van verschillende functies, waaronder ook aanvullend groen en water.

4.7 Milieubeoordeling

Toets de alternatieven aan het in stap 4 ontwikkelde toetsingskader. Beschrijf tevens op hoofdlijnen de milieugevolgen van de alternatieven. Beperk dit tot de informatie die nodig is voor de besluitvorming over de POL-aanvulling.¹⁰ Beoordeel elk milieuaspect kritisch op de volgende criteria:

- is het aspect onderscheidend voor de keuze tussen de alternatieven; houd daarbij ook rekening met indirecte effecten;
- zijn er voor het aspect bestaande knelpunten of zijn er knelpunten te verwachten in de toekomst; beschrijf of de milieuruimte (zoneringen, hindercirkels) een beperkende factor is.

⁸ Zie ook het advies van de Commissie over richtlijnen voor het MER Greenportlane (rapport 2030-30)

⁹ Hierbij denkt de Commissie ook aan de mogelijkheden voor ondergrondse goederenstromen, bij voorbeeld vervoer van stuksgoederen via een buizenstelsel naar de veiling of naar de bargeterminal.

¹⁰ De gedetailleerde milieu-informatie komt immers in de besluit-m.e.r.-ren voor de respectievelijke projecten aan de orde.

De milieueffecten van de alternatieven kunnen kwalitatief beschreven worden, tenzij voor het milieuaspect één van genoemde criteria van toepassing is en kwantificering leidt tot grotere nauwkeurigheid. Waar er aanleiding is om te veronderstellen dat er juridische knelpunten kunnen ontstaan kan worden gekozen voor de 'omgekeerde benadering': op basis van een kwantificering van de milieueffecten en de nog resterende 'milieuruimte' kan worden bepaald welke bandbreedte van activiteiten mogelijk is.

5. EFFECTENBEOORDELING

5.1 Algemeen

Dit hoofdstuk is, per milieuaspect, een uitwerking van de milieubeoordeling die wordt beschreven in paragraaf 4.7.¹¹ De wijze waarop effecten behandeld worden hangt mede af van de ambities voor de verschillende milieuaspecten. De milieueffecten dienen kwantitatief in beeld gebracht te worden in die gevallen beschreven in paragraaf 4.7.

5.2 Bodem en water

Beschrijf in hoeverre grootschalig grondverzet verwacht wordt en welke grondstromen daardoor binnen het gebied zullen optreden. Geef aan of er maatregelen nodig zijn die verband houden met de bodemkwaliteit, zoals bodemsanering of het afplaggen van percelen. Beschrijf de gevolgen die de functieveranderingen zullen hebben op de bodemkwaliteit.

Beschrijf de gevolgen van de functieverandering voor de waterhuishouding.¹² Geef aan welke veranderingen zullen optreden bij het beheer van aquifers (grondwateronttrekking, warmteopslag, e.d.).

Beschrijf de mate van koppeling van de waterketen met het watersysteem en geef aan of en op welke wijze piek- en seizoensberging van water plaatsvinden.

5.3 Natuur

Beschrijf de gevolgen van het voornemen voor de gebieden Sint Jan Sleutelbergbos en Reulsberg die deel uitmaken van de EHS. Beschrijf ook de gevolgen voor gebieden en verbindingen welke onderdeel uitmaken van de POG.

Laat op een kaart en beschrijving de samenhang en het functioneren van de gehele toekomstige ecologische structuur zien langs de Grote Molenbeek, van het Natuurontwikkelingsplan Venlo-West en van de ecologische verbindingen daartussen met de geplande maatregelen voor het kruisen van infrastructuur. Geef aan of en in hoeverre uitbreiding van de EHS aan de orde is en waar de POG moet worden herbegrensd. Ga in op de ligging van (robuuste) verbindingzones en in het bijzonder op gevolgen van het verleggen van de verbinding langs de Gekkengraaf.

¹¹ In advies 4 (zie bijlage 2) wordt erop gewezen dat effecten van bepaalde activiteiten elkaar kunnen versterken.

¹² Ook in advies 6 (zie bijlage 2) van het Waterschap wordt hierom gevraagd.

Beschrijf welke 'sporten' van de groene 'ladder' de Greenportlane kruisen en hoe die worden vormgegeven. Geef aan voor welke doelsoorten maatregelen genomen worden.

Geef aan welke natuurcompensatie op grond van eerdere besluiten nog gerealiseerd moet worden in het plangebied¹³ en wat voor aanvullende natuurcompensatie nodig is op basis van de Beleidsregel Natuurcompensatie van de provincie Limburg. Geef aan hoe deze compensatie wordt vastgelegd. Presenteer hiervoor een berekening in aansluiting op het natuurcompensatieplan Trade Port Noord uit 2005.

Geef tevens aan in hoeverre en voor welke activiteiten een ontheffing van artikel 75 van de Flora- en faunawet nodig zal zijn.

5.4 Verkeer

Geef de verkeersprognoses voor het plangebied en studiegebied voor 2012¹⁴, 2020 en 2030. Beschrijf in het plan-MER in grote lijnen de effecten van de invulling van het gebied (zoals beschreven in paragraaf 4.6):

- de verkeersintensiteiten op de belangrijkste wegen;
- de kwaliteit van de verkeersafwikkeling in termen van I/C-verhoudingen en de verzadigingsgraad van belangrijke kruispunten;
- de eventuele congestie (duur en -zwaarte);
- de verkeersveiligheid (ongevalskans, slachtoffers);
- de ontsluitingsmogelijkheden voor langzaam verkeer;
- het gebruik van de weg door en de omvang van collectief vervoer;
- de effecten van ontsluiting via het spoor op zowel personen- als goederenvervoer;
- de effecten van de ontsluiting voor goederenvervoer via de bargeterminal.

5.5 Woon- en leefmilieu

Geluid

Geef inzicht in de geluideffecten door geluidcontouren aan te geven op duidelijk kaartmateriaal. Maak onderscheid tussen effecten van de bedrijventerreinen, spoor- en wegverkeer. Daar waar cumulatie relevant is, dient de gecumuleerde geluidbelasting gegeven te worden. Geef tevens het aantal geluidbelaste woningen aan met een geluidbelasting vanaf 50 dB(A) (industrielawaai) en 48 dB (wegverkeerslawaai). Voor nieuw te vestigen industrie kan uitgegaan worden van emissiekentallen per milieucategorie. Geef aan of, gezien de voorgenomen vestiging van bedrijven uit milieucategorie 5, er sprake is van zoning volgens de Wet geluidhinder.

Voor wegverkeerslawaai bij bestaande wegen kan naar het oordeel van de Commissie in plaats van modelberekeningen worden volstaan met het vergelijken van intensiteiten. Een toename van minder dan 30% respectievelijk een afname van minder dan 20% kan verwaarloosd worden. Het effect blijft dan beperkt tot maximaal 1 dB.

¹³ Zie ook advies 13 (bijlage 2)

¹⁴ Bedoeld wordt de situatie ten tijde van de Floriade; deze verkeersprognoses moeten overeenstemmen met die uit het MER voor de Floriade 2012.

Lucht

Beschrijf de gevolgen van de verschillende alternatieven voor de luchtkwaliteit in het studiegebied, onafhankelijk of sprake zal zijn van overschrijding van grenswaarden. Volg hierbij de wetgeving¹⁵ zoals die van kracht zal zijn ten tijde van de besluitvorming. Maak gebruik van modelberekeningen die voldoen aan de Regeling beoordeling luchtkwaliteit (2007). Maak aannemelijk dat de bijdrage ten gevolge van de gebiedsontwikkeling (inclusief aanleg van de Greenportlane) voldoet aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit.

Geef in het MER voor fijn stof (PM₁₀) en NO₂ inzicht in de concentratieniveaus en overschrijdingen van grenswaarden zowel voor de autonome ontwikkelingen als voor de verschillende alternatieven. Beschrijf:

- de ligging en grootte van eventuele overschrijdingsgebieden;
- de hoogste concentraties binnen de overschrijdingsgebieden;
- de hoeveelheid woningen en andere gevoelige bestemmingen gelegen binnen de verschillende overschrijdingsgebieden;
- de mate van overschrijding van grenswaarden.

De Commissie merkt op dat niet te verwachten is dat de grenswaarden voor de overige stoffen uit de Wet luchtkwaliteit (SO₂, CO, Pb en benzeen) zullen worden overschreden. Gezien de jurisprudentie¹⁶ beveelt de Commissie toch aan de concentraties van deze stoffen en de toetsing daarvan aan de grenswaarden op te nemen in het MER.

Het Europese Parlement heeft op 11 december 2007 streef- en grenswaarden voor PM_{2,5} vastgesteld.¹⁷ In het MER moet zo goed mogelijk worden aangegeven wat de gevolgen van de voorgenomen activiteit zijn voor de PM_{2,5}-concentraties. Toets de resultaten aan de luchtkwaliteitseisen zoals opgenomen in de EU-richtlijn voor PM_{2,5}.¹⁸

Externe veiligheid

Breng voor de alternatieven het plaatsgebonden risico en het groepsrisico ten gevolge van het vervoer van gevaarlijke stoffen kwalitatief in beeld. Geef tevens aan of er bestaande knelpunten (voorzover die er zijn) door het voorplan verdwijnen en of er nieuwe knelpunten ontstaan.

Indien er op basis van expert judgement aanleiding is om aan te nemen dat er bij de alternatieven geen sprake zal zijn van overschrijding van normen, kan een kwantitatieve risicoanalyse in dit stadium achterwege blijven.

5.6 Landschap en cultuurhistorie

De beoogde ontwikkelingen zullen het heideontginningslandschap ingrijpend wijzigen. Beschrijf welke nieuwe kwaliteiten geïntroduceerd worden en in hoeverre de ontstaansgeschiedenis van het landschap afleesbaar blijft. Geef ook

¹⁵ Per 15 november 2007 is een nieuw wettelijk stelsel voor luchtkwaliteitseisen in werking getreden.

¹⁶ Zie uitspraak 200308882/1 van 16 februari 2005 inzake Rijksweg 73-zuid Ambt Montfort.

¹⁷ Voor PM_{2,5} geldt een grenswaarde (jaarnorm 25 µg/m³ per 2015), streefwaarden (20 µg/m³ per 2020) en een reductiedoelstelling voor de 'gemiddelde-blootstellingsindex' (GBI) tot 20% voor de periode 2010-2020. De GBI is de gemiddelde blootstelling aan PM_{2,5} van de bevolking die voor het referentiejaar (2010) wordt vastgesteld. Doel van de GBI is de schadelijke gevolgen voor de menselijke gezondheid te verminderen.

¹⁸ Naar verwachting zal de nieuwe EU-richtlijn eind 2008 zijn geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving. In beginsel kunnen de bepalingen van een richtlijn geen rechtstreekse werking hebben voordat de implementatietermijn is verstreken. Lidstaten dienen zich gedurende deze termijn wel te onthouden van maatregelen die het bereiken van het doel van de richtlijn in gevaar zouden brengen.

de landschappelijke effecten van de nieuw aan te leggen waterstructuur. Gebruik bij de beschrijving van de landschappelijke effecten als parameters:

- afleesbaarheid ontstaansgeschiedenis (cultuurhistorie);
- esthetica (landschapsarchitectuur);
- functionaliteit.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: Provincie Limburg, Gedeputeerde Staten

Bevoegd gezag: Provincie Limburg, Provinciale Staten

Besluit: Partiële herziening Provinciaal Omgevingsplan Limburg

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C9, C10.2, C11.2, C14, D9, D10.2, D11.2, D14.

Activiteit: Ontwikkeling van het gebied Klavertje 4.

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- 'Visienota Bestuurlijk Overleg Gebiedsontwikkeling Klavertje 4, Hart van Greenport Venlo', provincie Limburg, gemeente Horst aan de Maas, gemeente Maasbree, gemeente Sevenum, gemeente Venlo, 30 januari 2006.
- 'Resultaten Beeldvormingsfase, aanzet tot een Programma van Eisen Ruimtelijk ontwerp Klavertje 4', 1 november 2007.
- 'Voorstel reikwijdte en detailniveau planMER ten behoeve van de POL-aanvulling Gebiedsontwikkeling klavertje 4'.
- Startnotitie MER Greenportlane, provincie Limburg, november 2007.
- Verzamelkaart met bestemmingen voor het gebied, Oranjewoud, 2008.
- Plankaarten van de diverse vigerende bestemmingsplannen in het gebied Klavertje 4.
- Kaart Klavertje 4 landbouwontwikkelingsgebied en verwevingsgebied, Oranjewoud, 2008.
- Kaart plangebied Trade Port Noord en Park Zaarderheiken, Oranjewoud, 2008.
- Kaart Klavertje 4 Oppervlakte projecten, Oranjewoud, 2008.
- Kaart Klavertje 4 werklandschap, Oranjewoud, 2008.

De Commissie heeft kennis genomen van de (inspraak)reacties en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een lijst van reacties en adviezen wordt gegeven in Bijlage 2.

Procedurele gegevens:

- aankondiging start procedure op 12 december 2007 in het Eindhovens dagblad editie Helmond
advies aanvraag: 7 december 2007
- ter inzage legging: 13 december 2007 tot en met 4 januari 2008
- advies reikwijdte en detailniveau: 19 februari 2008

Bijzonderheden:

Onder de noemer van gebiedsontwikkeling Klavertje 4 valt een groot aantal plannen en projecten. Sommige hiervan zijn m.e.r.(beoordelings)plichtig. Over een aantal van deze m.e.r.-procedures heeft de Commissie al eerder advies uitgebracht. Dit zijn de volgende projecten:

- Trade Port Noord Venlo; richtlijnenadvies uitgebracht 01-01-1997; toetsingsadvies uitgebracht 22-04-1999;

- Golfbaan Park Zaarderheiken (Trade Port Noord); richtlijnenadvies uitgebracht 16-12-2003; toetsingsadvies uitgebracht 09-06-2005;
- Glastuinbouwgebied Californië (Horst a/d Maas); richtlijnenadvies uitgebracht 01-07-2004; toetsingsadvies uitgebracht 01-09-2005;
- Nieuw Gemengd Bedrijf te Horst aan de Maas; richtlijnenadvies uitgebracht 18-01-2007;
- Ontwikkeling Glastuinbouw Siberië fase 3 en 4, gemeente Maasbree; richtlijnenadvies uitgebracht 04-04-2007;
- Floriade 2012; richtlijnenadvies uitgebracht 15-08-2007;
- Greenportlane; richtlijnenadvies uitgebracht 19-01-2008.

Mogelijk volgen er nog (besluit-)m.e.r.-procedures voor andere projecten die deel uitmaken van de gebiedsontwikkeling.

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ir. J.A.M. van Dijk
 ir. J.A. Huizer
 ir. W.H.A.M. Keijsers
 drs. G. Korf (secretaris)
 drs. L.H.J. Verheijen (voorzitter)
 ir. R.F. de Vries

BIJLAGE 2: Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. A.C.M. Schoester, namens Burgemeester en Wethouders van Sevenum, Sevenum
2. E.M. van der Molen-Zwart, namens Burgemeester en Wethouders van Horst aan de Maas, Horst
3. P.H. Bossenbroek, namens Staatsbosbeheer Regio Zuid, Tilburg
4. ir. J.H. Heijnen, namens Stichting Milieufederatie Limburg, Roermond
5. E. Pelser, namens Wayland Nova BV, Bergschenhoek
6. ing. F.H. A. Wijnen, namens het dagelijks bestuur van waterschap Peel en Maasvallei, Venlo
7. drs. B. Fasol namens De Provinciale Commissie Omgevingsvraagstukken Limburg, plaats onbekend
8. H.J. ten Brinke namens Gemeente Venlo, Venlo
9. L.C.C.M. Visschers, namens Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, Den Bosch

Advies over de reikwijdte en het detailniveau van het milieueffectrapport POL-aanvulling Gebiedsontwikkeling Klavertje 4

De provincie Limburg wil het gebied Klavertje 4 ontwikkelen. Onderdelen van deze gebiedsontwikkeling zijn de glastuinbouw in Californië en Siberië, de bedrijventerreinen Trade-Port Noord en Freshpark, de veilingen ZON en Flora Holland, Greenpark Venlo (waar in 2012 eerst de Floriade plaatsvindt), de ontsluiting van het gebied door middel van de zogeheten 'Greenportlane' en herbegrenzing en uitbreiding van natuur. Voor een aantal aspecten van de gebiedsontwikkeling is een wijziging van het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) nodig. Voor de POL-aanvulling wordt een m.e.r.-procedure doorlopen.

ISBN: 978-90-421-2315-1

